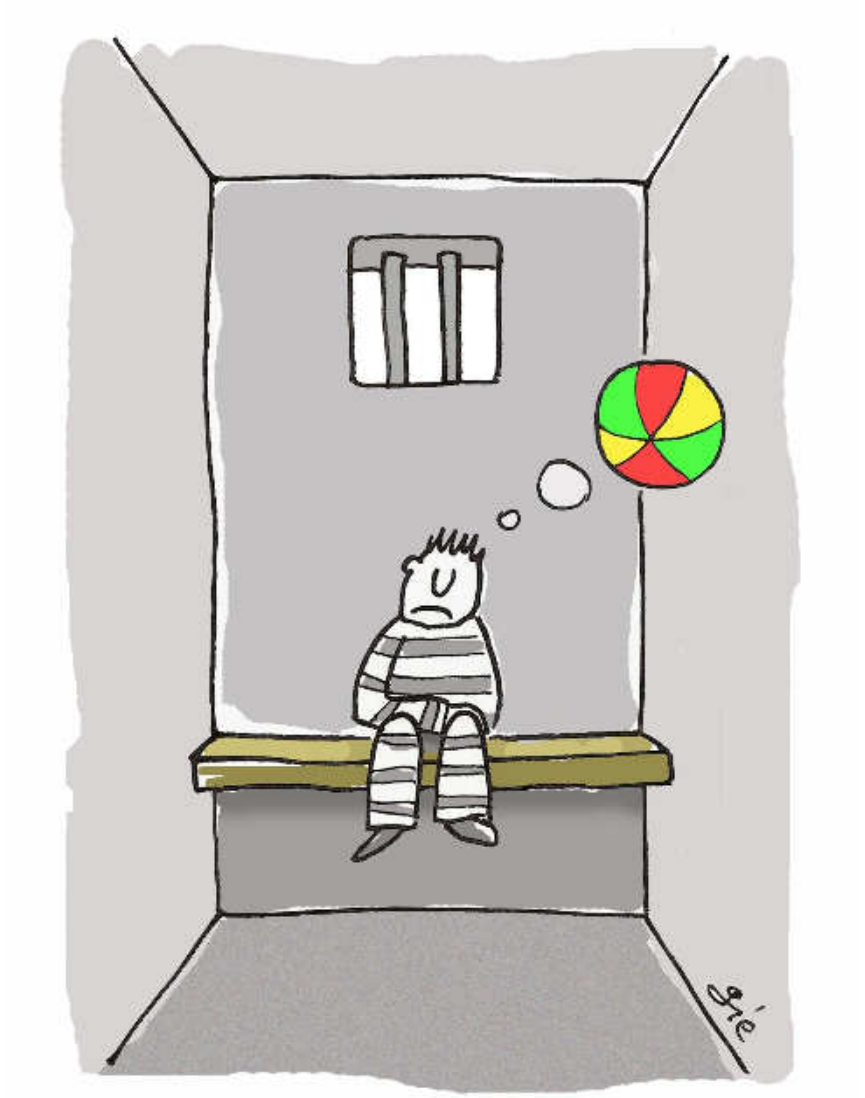

GEVANGENSCHAP ≠ KINDERSPEL

Palestijnse minderjarigen in Israëlische militaire detentie

Thematische Infobrochure Nr. 3

Deze brochure is tot stand gekomen in samenwerking met

Palestina Solidariteit vzw
Vierwindenstraat 60
1080 Brussel
Tel.: 02 501 67 49
Steun: 523-0801488-52
secretariaat@palestinasolidariteit.be
www.palestinasolidariteit.be

Thematische infobrochure Nr. 1 – Israël & Palestina. Achtergrond en feiten

Thematische infobrochure Nr. 2 – Politieke gevangenen

Thematische infobrochure Nr. 3 – Gevangenschap ≠ kinderspel. Palestijnse minderjarigen in Israëlische militaire detentie

© 2012, Palestina Solidariteit vzw

Inhoudstafel

Pp.

Inleiding **5**

Deel 1. Wettelijk kader **6**

1.1 Internationale wetgeving 6

1.2 Israëlische wetgeving 8

1.3 Militaire wetgeving 9

1.4 Vergelijking van het Israëlische en het militaire rechtssysteem 14

1.4.1 Leeftijd van strafrechtelijke verantwoordelijkheid en meerderjarigheid

1.4.2 Ondervraging

1.4.3 Betrokkenheid van welzijnswerkers

1.4.4 Het voor een rechter brengen van de beschuldigde

1.4.5 Voorlopige hechtenis

1.4.6 Periode tot aan het indienen van een aanklacht

1.4.7 Bestraffing

Deel 2. Rechtenschendingen tijdens de gehele procedure **19**

2.1 Kinderen in Israëlische militaire gevangenschap 19

2.2 De arrestaties 19

2.2.1 Tijdstip van arrestatie

2.2.2 Reden van arrestatie en plaats van detentie

2.2.3 Werkwijze en handboeien

2.2.4 Fysiek geweld

2.2.5 Overzicht van de bevindingen i.v.m. de arrestatie

2.3 De overplaatsing 25

2.3.1 Overplaatsing op de vloer van het voertuig, fysiek en verbaal misbruik, vernederingen en bedreigingen

2.3.2 Medische controle, langdurige blootstelling aan de weersomstandigheden en fouillering

2.3.3 Overzicht van de bevindingen i.v.m. de overplaatsing

2.4 De ondervraging 28

2.4.1 Fysiek geweld en het gebruik van handboeien

2.4.2 Bedreigingen en verbaal misbruik

2.4.3 Eenzame opsluiting

2.4.4 Bekentenissen en documenten in het Hebreeuws

2.4.5 Overzicht van de bevindingen i.v.m. de ondervraging

2.5 Procedures van de militaire jeugdrechtbank 33

2.6 Opsluiting, vrijlating en rehabilitatie 34

2.6.1 In de gevangenis

2.6.2 Vrijlating en rehabilitatie

2.6.3 Verantwoording

Conclusie **39**

Eisen **41**

Bijlagen **42**

Bijlage 1 Interview met Nader Abu Amsha door DCI-Palestine (29 februari 2012) 43

Bijlage 2 Door de ogen van de IDF-soldaat 52

Bijlage 3 Bezoek aan de militaire rechtbank van Ofer 53

Bibliografie en meer info

Inleiding

In juli 2011 bracht de Israëlische mensenrechtenorganisatie B'Tselem het rapport 'No Minor Matter' uit. Het beschrijft hoe de rechten worden geschonden van Palestijnse minderjarigen die verdacht worden van het gooien van stenen en opgepakt worden door Israël.

Negen maanden later bracht de NGO 'Defence for Children International – Palestine Section' (DCI-PS) op zijn beurt een onthutsend rapport uit: 'Bound, Blindfolded and Convicted'. Getuigenissen tonen aan dat de gearresteerde kinderen te maken krijgen met een patroon van systematische mishandeling. Ze ervaren wat door het VN-Verdrag tegen foltering wordt omschreven als een wrede, onmenselijke of onterende behandeling of bestraffing. In sommige gevallen gaat het zelfs om marteling.

Palestina Solidariteit vzw wilde iets doen met deze resultaten en besloot om in 2012-2013 te focussen op de rechten van de Palestijnse minderjarigen in Israëlische gevangenschap. Het jaarthema 'Gevangenschap ≠ kinderspel' wil het Belgische publiek sensibiliseren voor het lot van deze kinderen. Eén van de onderdelen van deze campagne is de opstelling van dit informatiedossier met daarin de meest relevante en recente gegevens over het legale kader en de situatie van de Palestijnse kindgevangenen. Voor dit dossier gebruikten we de rapporten van B'tselem en DCI-PS als de hoofdbronnen. Het eerste deel geeft de juridische achtergrond weer: de rechten van minderjarigen in strafzaken zoals die zijn voorgeschreven door het internationaal recht, de Israëlische en de militaire wetgeving. Het tweede deel van het dossier bespreekt de schendingen van de rechten van Palestijnse minderjarigen vanaf het moment dat ze worden gearresteerd tot aan hun vrijlating. Het verslag sluit af met een lijst van acties die moeten worden genomen om ervoor te zorgen dat de rechten worden beschermd van Palestijnse minderjarigen die gearresteerd worden door Israëlische troepen.

Deel 1. Wettelijk kader

1.1 Internationale wetgeving

De bevoegdheid van Israël om een apart militair rechtssysteem uit te vaardigen voor de Palestijnen in de Bezette Palestijnse Gebieden en om militaire rechtbanken op te richten voor de vervolging van lokale bewoners, wordt gebaseerd op het internationaal humanitair recht, ook gekend als oorlogsrecht.

Algemeen gesproken moet een lokale bevolking die onder militaire bezetting leeft, gebonden blijven aan haar eigen strafwetten in haar eigen rechtbanken. De bezettende macht mag echter lokale wetten afschaffen of schorsen “in gevallen waarbij ze een bedreiging vormen voor de veiligheid (van de bezettende macht)” en vervangen door militaire orders, afgedwongen in “naar behoren opgerichte, niet-politieke militaire rechtbanken”.

Het is evenwel belangrijk om weten dat deze autoriteit berust op het onderliggende principe dat een militaire bezetting tijdelijk van aard moet zijn en niet op een wettige wijze kan worden bestendigd. Bovendien beperkt de relevante internationale mensenrechten- en humanitaire wetgeving de jurisdictie van zulke militaire rechtbanken en garandeert ze bepaalde fundamentele rechten op een eerlijk proces.

Deze internationale mensenrechtenwetgeving geldt ook voor de bezette Palestijnse Gebieden, ook al beweert Israël van niet. Daarvoor haalt Israël twee argumenten aan. Enerzijds argumenteert het dat de mensenrechtenverdragen die het ratificeerde alleen maar bedoeld zijn voor toepassing tussen regeringen en hun eigen burgers. Anderzijds argumenteert Israël dat in een conflictsituatie oorlogswetgeving, en niet mensenrechtenwetgeving, het toepasselijke recht is. Dit standpunt vindt echter geen internationale steun.

Het voornaamste document in het internationaal recht over de bescherming van kinderrechten is het Verdrag van de rechten van het kind. De Algemene Vergadering van de VN keurde dit verdrag in november 1989 goed. Israël ondertekende het in juli 1990 en ratificeerde het in augustus 1991. Het verdrag definieert een minderjarige als iemand die nog geen 18 jaar is, tenzij de toepasselijke nationale wetgeving bepaalt dat kinderen vroeger meerderjarig beschouwd worden.

Het verdrag erkent het significante verschil tussen minder- en meerderjarigen, en de daaruit volgende noodzaak om kinderen te beschermen. Ook bevat het talrijke bepalingen over alle aspecten van het leven van een minderjarige.

Volgens het verdrag hebben kinderen recht op speciale beschermingsmaatregelen omdat ze zich nog in een ontwikkelingsproces bevinden en zich pas daarna als een volwassene kunnen gedragen.

Het verdrag vraagt dat de fundamentele rechten en wensen van minderjarigen in beschouwing worden genomen en dat bij elke beslissing rekening gehouden wordt met hun leeftijd, niveau van ontwikkeling en het soort keuzes die ze al zelfstandig kunnen maken.

Het belang van het kind primeert, en dat staat zo in het verdrag: “In alle acties betreffende kinderen, ondernomen door zowel publieke als private sociale welvaartsinstellingen, rechtbanken, administratieve overheden als wetgevende instituties zal het belang van het kind de primaire overweging zijn.”

Het verdrag specificeert een aantal principes over de behandeling van kinderen tijdens strafrechtelijke procedures. Deze houden onder andere in:

- verbod op de doodstraf of levenslange gevangenisstraffen zonder een mogelijkheid op beroep wanneer de persoon het misdrijf pleegde op het moment dat hij minderjarig was
- gevangenschap of hechtenis van minderjarigen dienen slechts als een laatste middel en enkel wanneer er geen alternatief bestaat.
- wanneer beslist wordt om minderjarigen van hun vrijheid te beroven, moet hun recht op onderwijs, contact met familie, een respectvolle behandeling en menselijke waardigheid beschermd worden. Ook moeten ze direct toegang krijgen tot juridische bijstand.
- minderjarigen moeten ingelicht worden over het verloop van alle procedures en kunnen participeren in beslissingen over henzelf (vb.: een minderjarige mag niet gedwongen worden om diagnostische tests of behandelingen te ondergaan als hij deze niet wil)

Het verdrag bepaalt niet welke wetgeving vereist is om minderjarigen te berechten.

Twee regelsystemen die de VN aangenomen heeft, geven evenwel richtlijnen voor de werking van jeugdrechtbanken.

In 1985 werden de “United Nations Standard Minimum Rules for the Administration of Juvenile Justice” (the Beijing Rules) aangenomen en in december 1990 nam de Algemene Vergadering van de VN de “Rules for the Protection of Juveniles Deprived of their Liberty” aan, gebaseerd op de Beijing Rules.

Deze regels zijn evenwel niet bindend, maar zijn in veel landen (minstens gedeeltelijk) aangenomen als richtlijnen voor het beheer van jeugdrechtbanken. Dit onder andere in Australië, Nederland, Engeland, Finland, Zweden en Israël.

Deze twee documenten benadrukken het belang van het kind als leidend principe in de behandeling van minderjarigen in het strafrechtelijk systeem. Ze schrijven voor dat:

- er rekening gehouden wordt met de omstandigheden van zowel het misdrijf als van het leven van de minderjarige die het misdrijf pleegde, zowel tijdens het gehele proces als tijdens de hechtenis zelf
- opsluiting van de minderjarige het laatste middel moet zijn en voor de minimale tijd die nodig is
- voorlopige hechtenis tot het einde van alle procedures zoveel mogelijk vermeden moet worden

Deze regels vereisen dus:

- speciale wetgeving voor minderjarigen
- speciale training van personen die minderjarigen behandelen
- de aanpassing van opsluitingsfaciliteiten om aan de noden van minderjarigen te voldoen

De VN-commissie die opvolgt of het aanvullende protocol over de betrokkenheid van kinderen in een gewapend conflict toegepast wordt, vroeg Israël om te rapporteren welke stappen het genomen had om te voldoen aan de internationale standaarden inzake de hechtenis en ondervraging van minderjarigen in de Bezette Gebieden.

Israël ratificeerde ook het Verdrag tegen foltering en het Internationale Convenant inzake burgerlijke en politieke rechten. Laatstgenoemd verdrag bepaalt dat alle personen recht hebben op een eerlijke en openbare hoorzitting door een competente, onafhankelijke en onpartijdige rechtbank, en dat de rechten opgenomen in verdragen, ook het Kinderrechtenverdrag, moeten toegepast worden zonder discriminatie. Het Verdrag tegen foltering voorziet dat foltering en slechte behandeling zonder enige uitzondering absoluut verboden zijn.

1.2 Israëlische wetgeving

De regels inzake de rechten van minderjarigen in strafrechtelijke procedures zijn in Israël opgenomen in de Youth (Trial, Punishment and Modes of Treatment) Law uit 1971 (hier verder afgekort tot de Youth Law). De wet onderging ingrijpende veranderingen in juli 2008 door Amendement nr. 14, dat een jaar later in werking trad. Zo wilde men de internationale rechtsregels over de berechting van minderjarigen in de Israëlische wetgeving toepassen.

Dit amendement stelt dat opsluiting slechts een laatste middel mag zijn, wanneer geen alternatief bestaat en dat opsluiting van minderjarigen jonger dan 14 absoluut verboden is.

De redenering hierachter, verwoord door een toenmalige rechter: “Gevangenschap van minderjarigen jonger dan 14 kan hem/haar mogelijk disproportioneel beschadigen. Opsluiting van een heel jonge minderjarige kan deze veel meer beschadigen dan meerderjarigen en het resultaat is manifest ongewenst, mogelijk zelfs onrechtvaardig”.

Het amendement stipuleert dat in alle zaken de rehabilitatie van de minderjarige de voorkeur draagt. Daarom laat de Youth Law alternatieven op de gewone strafrechtelijke procedures toe:

- Zo kan de politie de minderjarige een rehabilitatiebehandeling opleggen in plaats van hem te vervolgen, zelfs wanneer er bewijs is dat de minderjarige het misdrijf heeft gepleegd. Deze doorverwijzing wordt wel enkel vermeld in de politiereglementen en niet in de wet zelf.

- Daarnaast is de rechtbank, volgens de Youth Law, niet verplicht om de minderjarige te veroordelen, zelfs wanneer het hof bepaalt dat hij het misdrijf gepleegd heeft. De rechtbank kan de minderjarige doorverwijzen voor behandeling.

1.3 Militaire wetgeving

De militaire wetgeving werd de Palestijnen onmiddellijk na het einde van de gevechten in juni 1967 opgelegd. Een militaire verordening gaf de Israëlische bevelhebber in de Westelijke Jordaanoever volledige wetgevende, uitvoerende en juridische autoriteit over de Westelijke Jordaanoever. Gebruikmakend van deze bevoegdheid hebben opeenvolgende Israëlische militaire bevelhebbers de afgelopen decennia bijna 1700 militaire verordeningen afgekondigd.

In tegenstelling tot de democratische basisbeginselen heeft de lokale Palestijnse bevolking helemaal geen zeggenschap over hoe deze wetgevende, uitvoerende en juridische autoriteit wordt uitgeoefend.

Volgens het internationaal recht (Vierde Conventie van Genève) moeten alle strafbepalingen die Israël oplegt aan de Palestijnen in de Bezette Gebieden vertaald en ruim verspreid worden in het Arabisch. Deze wettelijke en praktische verplichting wordt frequent genegeerd. Enkele regels van het Israëlisch burgerlijk strafrecht met betrekking tot strafrechtelijke procedures en bewijsvoering zijn zo bijvoorbeeld van toepassing in de militaire rechtbanken. Ook sommige van deze regels zijn echter nooit vertaald.

Het falen in het dadelijk beschikbaar maken van de toegepaste wetten en de beslissingen van rechtbanken in het Arabisch, geeft Palestijnse advocaten een duidelijk nadeel en brengt de mogelijkheid tot een eerlijk proces van de beschuldigde persoon ernstig in gevaar.

De militaire verordeningen hebben betrekking op een reeks kwesties, inclusief de bevoegdheid om Palestijnen te arresteren en op te sluiten voor “veiligheidsinbreuken”,

zoals: misdrijven met iemands dood, verwondingen of beschadiging van eigendom tot gevolg; misdrijven met betrekking tot de openbare orde; misdrijven in verband met wapens en explosieven; organiseren en participeren in protesten. Het misdrijf waar Palestijnse kinderen het meest van beschuldigd worden, is het gooien van stenen.

In het algemeen kunnen we stellen dat de Israëlische militaire wetgeving gebruikt wordt om Palestijnen te vervolgen die leven op de Westelijke Jordaanoever en identiteitskaarten van de Westelijke Jordaanoever hebben.

Palestijnen met identiteitskaarten van Jeruzalem worden meestal berecht in het Israëlisch, burgerlijk strafrechtelijk systeem, ook al wordt Oost-Jeruzalem volgens het internationaal recht beschouwd als deel van de Bezette Palestijnse Gebieden.

Sinds Israëls "terugtrekking" uit de Gazastrook in september 2005, worden Palestijnen uit de Gazastrook die door de Israëlische autoriteiten worden vastgehouden, over het algemeen in Israël berecht volgens de burgerlijke veiligheidswetgeving en niet volgens de militaire wetten.

Palestijnen die in Israël leven en het Israëlisch burgerschap of een verblijfsrecht hebben, worden ook berecht via het burgerlijk strafrechtelijk systeem. Dit net als alle Israëlische kinderen, inclusief degenen die in de kolonies op de bezette Westelijke Jordaanoever en in het bezette Oost-Jeruzalem leven.

Palestijnen die op de Westelijke Jordaanoever leven en die beschuldigd worden van misdrijven tegen andere Palestijnen worden over het algemeen berecht in Palestijnse rechtbanken.

Het Israëlisch militair detentiesysteem bestaat uit een netwerk van militaire basissen, ondervragings- en detentiecentra en politiestations op de Westelijke Jordaanoever, in Oost-Jeruzalem en in Israël.

Palestijnen, voornamelijk van de Westelijke Jordaanoever, worden aanvankelijk naar één van deze faciliteiten gebracht voor ondervraging en tijdelijke opsluiting. Sommige van deze centra bevinden zich in kolonies op de Westelijke Jordaanoever.

Palestijnen, inclusief kinderen, blijven in deze centra in afwachting van een veroordeling door de militaire rechtbanken of worden overgeplaatst naar gevangenissen. De meeste gevangenissen bevinden zich in Israël, waar Palestijnen op een vonnis wachten of een gevangenisstraf uitzitten. Het dient opgemerkt te worden dat het verplaatsen van Palestijnse gevangenen, inclusief kinderen, naar tijdelijke opsluitingscentra en gevangenissen in Israël een schending inhoudt van artikel 76 van de Vierde Conventie van Genève, die zulke transfers verbiedt (= het tijdelijk opsluiten en gevangen houden buiten het bezet gebied).

Momenteel worden er twee militaire rechtbanken gebruikt voor de berechting van Palestijnen, inclusief kinderen. Beide bevinden zich op de Westelijke Jordaanoever. De

toegang wordt er strikt gecontroleerd. Ze worden voorgezeten door rechters die militaire officieren in gewone dienst of reservistendienst zijn. De aanklagers zijn ook in gewone dienst of reservistendienst, sommigen van hen zijn nog niet gecertificeerd door de Israëlische orde van advocaten. De advocaten van de verdediging bestaan uit Palestijnen en Israëli's, waarvan sommigen een privé-praktijk hebben en anderen voor NGO's werken.

Tegen de beslissingen van de militaire rechtbanken kan in beroep gegaan worden bij de Militaire rechtbank van Beroep. In sommige, beperkte, gevallen kan een verzoekschrift bij het Israëlisch Hooggerechtshof ingediend worden i.v.m. vragen omtrent jurisdictie en redelijkheid. Enkel in zeldzame gevallen grijpt het Hooggerechtshof in.

- De militaire wetgeving op de Westelijke Jordaanoever spreekt nauwelijks over minderjarigen in strafrechtelijke procedures. Op een paar uitzonderingen na worden minderjarigen behandeld als meerderjarigen. De verordening betreffende de berechting van jonge overtreders ging van kracht in 1967 en verdeelt minderjarigen in 3 groepen:
    - kinderen: personen jonger dan 12
    - jeugd: 12-en 13-jarigen
    - jongvolwassenen: 14-en 15-jarigen
- Personen van 16 jaar of ouder worden als volwassenen beschouwd, met uitzondering van één bepaling in een amendement op de verordening. Op grond daarvan kunnen ouders verplicht worden om de borgtocht van en boetes opgelegd aan hun 16-of 17-jarig kind te betalen.

De verordening verbiedt een gevangenisstraf op te leggen die langer is dan 6 maanden voor 12-en 13-jarigen en langer dan één jaar voor 14-en 15-jarigen, tenzij de minderjarige van deze laatste categorie ernstige misdrijven heeft gepleegd.

De verordening stelt ook dat minderjarigen gescheiden van meerderjarigen moeten gevangen gehouden worden en geeft de militaire commandant de mogelijkheid om de minderjarige op borgtocht vrij te laten in plaats van te vervolgen.

Eind 2009 tekende de militaire commandant een verordening om een militaire jeugdrechtbank op de Westelijke Jordaanoever op te richten. Deze beslissing kwam er na toenemende kritiek op de vervolging van kinderen van zelfs maar 12 jaar oud in dezelfde militaire rechtbanken als waar volwassenen vervolgd worden. De rechtbank werd gemachtigd de overtredingen tegenover minderjarigen jonger dan 16 jaar te behandelen, maar in de praktijk breidden de militaire rechters de bevoegdheid van de rechtbank uit tot 16-en 17-jarigen. De rechters die de zaken van kinderen moeten behandelen in de militaire jeugdrechtbanken worden gekozen uit rechters die in de bestaande militaire rechtbanken werken. Volgens de nieuwe verordening moeten ze gepaste training gekregen hebben.

De verordening bevat enkele beschermingsmaatregelen voor minderjarigen, zoals:

- de beperking van de periode tussen het begaan van de misdaad en de vervolging voor het vermeende misdrijf
- de mogelijkheid van het hof om begeleiding aan te duiden voor de verweerder als het hof denkt dat het belang van de minderjarige dat vereist. Na de veroordeling kan de rechtbank beslissen dat een sociaal welzijnsrapport moet gemaakt worden over de toestand van het kind om de rechtbank te informeren over een gepaste straf.
- de verplichting om minderjarigen in speciale detentiecentra op te sluiten
- de verplichting om minderjarigen te scheiden van volwassenen gedurende hun hele gevangenschap, en waar mogelijk ook om apart van volwassenen naar de rechtbank gebracht te worden.

De verordening werd afgekondigd voor een periode van één jaar en ondertussen verlengd met één jaar.

Belangrijk is dat de jeugdrechtbank enkel de hoofdzittingen leidt, terwijl de militaire volwassenenrechtbanken soms nog instaan voor de aanvragen tot borgtocht en zittingen om te bepalen of een kind in detentie blijft tot het einde van zijn proces. Deze laatste rechters hebben niet altijd de nodige training gekregen om zaken met kinderen te behandelen. Ook worden rechtszaken in beroep behandeld door de gewone militaire hoven van beroep.

Bovendien verandert de nieuwe verordening niets aan de periode waarin een kind toegang tot een advocaat kan ontzegd worden en legt het geen specifieke richtlijnen op voor het vrijlaten van kinderen op borgtocht. Dezelfde regels gelden zowel voor kinderen als voor volwassenen.

Ook zijn er geen nieuwe richtlijnen die specifiek rekening houden met de speciale noden van kinderen die opgesloten worden.

Uit de praktijk blijkt dat de militaire jeugdrechtbanken dezelfde faciliteiten en staf gebruiken als de gewone militaire rechtbanken. Bovendien worden de nieuwe voorzieningen voor het voorbereiden van sociale welzijnsrapporten bijna nooit ingeroepen.

De oprichting van de militaire jeugdrechtbanken heeft daarenboven helemaal geen effect gehad op de arrestatie- en ondervragingsprocedures. Laat dat nu net de kritieke fases zijn voor de uitkomst van het hele wettelijke proces. De behandeling van kinderen tijdens de eerste 48 uur na hun arrestatie is dan ook de periode waarin de meest ernstige inbreuken gebeuren.

In september 2011 kondigde de Israëlische militaire bevelhebber in de Westelijke Jordaanoever een amendement (nr. 1676) op de militaire wetgeving af die gedeeltelijk de

leeftijd van meerderjarigheid in de militaire rechtbanken verhoogde. Ook nieuwe vereisten over de kennisgeving van de arrestatie van een kind werden vastgelegd.

Militaire verordening 1676 brengt na meer dan veertig jaar militair bestuur de Israëlische militaire wetgeving gedeeltelijk in lijn met de internationale en Israëlische burgerlijke wetgeving. In de praktijk maakt het echter weinig substantieel verschil uit voor de manier waarop oudere kinderen (16-en 17-jarigen) worden behandeld en, heel belangrijk, lijkt het niet van toepassing te zijn op de bepalingen inzake de strafmaat. Alhoewel de militaire jeugdrechtbank nu jurisdictie heeft over oudere kinderen, gelden de strafmaatbepalingen voor volwassenen nog steeds voor 16-en 17-jarige kinderen.

Militaire verordening 1676 bevat ook een bepaling inzake het verwittigen van de ouders van een vastgehouden kind. Nadat hun kind naar een politiebureau gebracht werd moet een politieofficier volgens de nieuwe bepalingen de ouders zo snel mogelijk op de hoogte brengen van het feit dat het kind gevangen gehouden wordt. Als het kind echter niet formeel onder arrest is en de zaak nog onderzocht wordt, kan het verwittigen uitgesteld worden tot 8 uur. Ook als de politie gelooft dat deze kennisgeving het onderzoek zou verstoren of als het kind verdacht wordt van een veiligheidsmisdrijf.

Deze bepaling geldt echter enkel voor de Israëlische politie en niet voor het leger. In de praktijk voert het leger die arrestaties uit op de Westelijke Jordaanoever en is het ook het leger dat voor vele uren en soms zelfs dagen de hoede heeft over het kind, vooraleer het overgedragen wordt aan de politie. Voor het leger is er geen notificatieplicht in de nieuwe verordening. Overigens is er nog steeds geen wettelijke verplichting om ouders toe te laten aanwezig te zijn wanneer hun kind ondervraagd wordt, een praktische voorzorgsmaatregel die wel geldt voor Israëlische kinderen.

Militaire verordening 1676 stelt ook dat het aan de kinderen duidelijk gemaakt moet worden dat ze het recht hebben om onder vier ogen te overleggen met een advocaat. Vooraleer te beginnen met het onderzoek moet de politie ook de advocaat contacteren die genoemd werd door het kind, op voorwaarde dat dit het onderzoek niet vertraagt.

Deze maatregel wordt ernstig beperkt omwille van een aantal redenen. Ten eerste veronderstelt de maatregel dat het kind de contactgegevens van een advocaat heeft. Ten tweede vermeldt deze bepaling niet wanneer dit overleg met een advocaat moet gebeuren (voor, tijdens of na de ondervraging). Ten derde heeft DCI-PS sinds de introductie van deze verplichting in september 2011, nog geen enkel geval kunnen vaststellen van een kind dat privé kon overleggen met een advocaat noch vóór, tijdens of na de ondervraging.

In de praktijk blijft het zo dat kinderen ondervraagd worden in de afwezigheid van hun ouders, dat zij over het algemeen pas een advocaat kunnen zien na afloop van hun ondervraging en dat ze nog steeds niet effectief geïnformeerd worden over hun recht om te zwijgen.

1.4 Vergelijking van het Israëlische en het militaire rechtssysteem

De verschillen tussen de principes die aan de grondslag liggen van de relevante Israëlische wetgeving en de militaire wetgeving komen tot uiting in de beschermingsmaatregelen voor de rechten van minderjarigen gedurende alle stappen van de strafrechtelijke procedures.

De “Association for Civil Rights” en “Yesh Din Volunteers for Human Rights” schreven de militaire advocaat-generaal in juni 2010 aan met de vraag om de wetgeving voor minderjarigen in de Westelijke Jordaanoever aan te passen, om zo passende bescherming te krijgen, vergelijkbaar met die toegekend door het Israëlisch recht. Een jaar later zonden deze organisaties een bijkomende aanvraag, nadat er op de eerste brief geen wezenlijk antwoord was gekomen.

1.4.1 Leeftijd van strafrechtelijke verantwoordelijkheid en meerderjarigheid

Volgens de Jordaanse wetgeving is de leeftijd van strafrechtelijke verantwoordelijkheid 9 jaar. De militaire wetgeving (van Israël, sinds de bezetting) verhoogde die leeftijd naar 12 jaar, de leeftijd die in Israël en de meeste andere landen van toepassing is. Aldus kan iemand die een misdrijf gepleegd heeft wanneer hij jonger was dan 12 jaar daarvoor niet vervolgd worden, ook al wordt hij/zij aangehouden wanneer hij/zij reeds 12 jaar is geworden.

De leeftijd van meerderjarigheid is in Israël en de meeste andere landen ter wereld 18 jaar. De militaire wetgeving legde die leeftijd tot vorig jaar vast op 16 jaar, erna op 18 jaar. In de praktijk verandert er echter niet veel, gezien de strafmaat voor volwassenen nog steeds van toepassing is op deze 16-en 17-jarigen. De enige uitzondering geldt wanneer ouders verplicht worden om de borg van en boetes voor hun kinderen te betalen. Ondanks die uitzondering worden, sinds de oprichting van een jeugdrechtbank, 16- en 17-jarigen berecht voor een jeugdrechter.

1.4.2 Ondervraging

Volgens de Israëlische wetgeving mogen enkel personen die getraind zijn als jeugdondervragers minderjarigen ondervragen. Een ouder of familielid moet aanwezig kunnen zijn tijdens elke ondervraging. Er zijn enkele uitzonderingen die toelaten om een ondervraging te beginnen zonder aanwezigheid van een ouder, mits een schriftelijke goedkeuring door de bevoegde agent. Dit is het geval wanneer het belang van de ondervraging dat vereist of het in het belang van het kind is. De minderjarige heeft ook recht op overleg met een ouder voor de ondervraging begint, behoudens enkele uitzonderingen.

De Israëlische wet verbiedt nachtelijke ondervragingen van minderjarige verdachten. 12- en 13-jarigen mogen niet tussen 8u 's avonds en 7u 's morgens ondervraagd worden, 14- t/m 17-jarigen niet tussen 10u 's avonds en 7u 's morgens. Hierop kan een uitzondering gemaakt

worden wanneer de minderjarige verdacht wordt van een misdrijf waar meer dan drie jaar gevangenisstraf tegenover staat of wanneer zowel de minderjarige als zijn/haar ouders instemmen met de ondervraging, enkel als het noodzakelijk is voor het onderzoek.

De militaire wetgeving bevat geen vergelijkbare voorzorgsmaatregelen bij de ondervraging van minderjarigen. Hierover schreef de voorzitter van het militaire hof van beroep, kolonel Aharon Mishnayot, in 2009 : "Amendement nr. 14 (van de Youth Law – die enkel toegepast wordt binnen Israël) bevat beperkingen op de ondervraging van minderjarigen. Deze zouden in principe in ieder fatsoenlijk hof moeten toegepast worden, ook al bestaat er geen expliciete wettelijke vereiste voor. Ik refereer in de eerste plaats naar het verbod op nachtelijke ondervragingen en het recht op de aanwezigheid van een ouder of familielid van de minderjarige die tijdens de ondervraging zijn rechten kan bewaken."

1.4.3 Betrokkenheid van welzijnswerkers

De Israëlische wet stelt dat bij de aanhouding van een minderjarige de reclasseringsdienst verwittigd moet worden. De minderjarige heeft het recht om een sociale werker te ontmoeten binnen de 24 uur nadat hij overgedragen wordt aan de Israëlische Gevangenisdienst (IPS). Nog voor een officiële aanklacht wordt ingediend, kan een arrestatierapport gemaakt worden op initiatief van een reclasseringsambtenaar om zo te beoordelen welke invloed hechtenis zou hebben op de minderjarige. Als effectief een aanklacht wordt gemaakt en een aanvraag wordt ingediend om de verdachte in voorlopige hechtenis te houden tot het einde van het proces, moet de rechtbank een rapport bevelen vooraleer de aanvraag wordt onderzocht.

Ook is het rapport van een reclasseringsambtenaar vereist voor de opsluiting. Dit wordt voorbereid door een sociale werker die de minderjarige in zijn omgeving, zijn kansen op rehabilitatie en het geanticipeerd effect van hechtenis en opsluiting op hem, onderzoekt. De Youth Law vereist niet alleen overleg met een reclasseringsambtenaar vooraleer een beschuldiging wordt gemaakt tegen een minderjarige jonger dan 13, maar ook de oprichting van een systeem van verblijfsfaciliteiten en het benoemen van een reclasseringsambtenaar.

De militaire regelgeving geeft volgens het (tijdelijke) amendement van 2009 de rechter de mogelijkheid een reclasseringsrapport te vragen aan de stafofficier voor welzijnskwesties van de Civiele Administratie, vooraleer een minderjarige te veroordelen.

1.4.4 Het voor een rechter brengen van de beschuldigde

Volgens het Israëlisch recht moet een minderjarige die 14 jaar of ouder is binnen de 24 uur na zijn arrestatie voor een rechter verschijnen en binnen de 12 uur voor minderjarigen jonger dan 14.

De militaire wet voorziet dat verdachten -zowel minderjarigen als meerderjarigen- binnen de 8 dagen na hun arrestatie voor de rechter moeten verschijnen.

Als antwoord op een verzoekschrift ingediend door de Association for Civil Rights, Yesh Din en het Public Committee Against Torture in Israel dat toegevoegd werd aan een verzoekschrift van de Palestijnse Gevangenisautoriteit, stelde Israël (in januari 2011) voor om de periode waarin verdachten voor de rechter moeten verschijnen te verkorten naar 48 uur en in zaken over veiligheidsmisdrijven tot 96 uur.

Israël verwierp de vraag om regels specifiek voor minderjarigen in te stellen, omdat men op het punt stond deze kwestie te bekijken. Er werd hiervoor geen tijdsschema voorzien en in juli 2011 was er nog geen weet van een verandering van deze regels.

1.4.5 Voorlopige hechtenis

De Israëlische wetgeving verbiedt voorlopige hechtenis van minderjarigen jonger van 14. Een minderjarige die 14 of ouder is, mag maximum 6 maanden opgesloten worden. In zeldzame gevallen kan een beslissing van het Hooggerechtshof deze detentie met 45 dagen per keer verlengen.

De militaire regels verwijzen niet naar de kwestie van voorlopige hechtenis bij minderjarigen. Wanneer een minderjarige de leeftijd van strafrechtelijke verantwoordelijkheid (12 jaar volgens de militaire verordeningen voor Palestijnen) bereikt, gelden voor hem dezelfde regels als voor volwassenen. Hij mag dus in voorlopige hechtenis gehouden worden voor 2 jaar, een periode die het militair hof van beroep per keer met een half jaar kan verlengen.

1.4.6 Periode tot aan het indienen van een aanklacht

Volgens de Israëlische wet mag een minderjarige maximum 20 dagen vastgehouden worden vooraleer een beschuldiging tegen hem wordt ingesteld. Deze periode mag na goedkeuring van de procureur-generaal verlengd worden met 10 dagen per keer, maar mag niet meer dan 40 dagen in totaal bedragen.

Palestijnse minderjarigen daarentegen mogen, zoals Palestijnse volwassenen, 90 dagen vastgehouden worden zonder beschuldiging. Die periode mag met 30 dagen per keer verlengd worden door het militair hof van beroep.

1.4.7 Bestraffing

Volgens amendement 14 van de Youth Law hebben rechters verschillende mogelijkheden na de veroordeling van een Israëlische minderjarige. Ze hebben de bevoegdheid om de veroordeelde vrij te stellen van enige straf. Ze mogen enkel een gevangenisstraf opleggen aan minderjarigen die 14 of ouder zijn op het moment van de opsluiting. Gevangenisstraffen van minder dan 6 maanden mogen omgezet worden in gemeenschapsdienst.

De hoven kunnen kiezen uit een breed arsenaal aan niet-vrijheidsberovende behandelingsmethodes. Ze kunnen de minderjarige onder de supervisie plaatsen van een volwassene die niet zijn ouder is, hem in een gesloten instelling of een daginstelling plaatsen of hem of zijn ouders verplichten een betaling over te maken (een boete, gerechtskosten of een compensatie voor een persoon die gewond geraakte tijdens het plegen van het misdrijf). De rechtbank kan de minderjarige ook een voorwaardelijke invrijheidstelling toekennen of enige andere maatregel met betrekking tot het gedrag van de minderjarige die de rechtbank noodzakelijk vindt.

Volgens de militaire wetgeving mag de rechter een maximum gevangenisstraf van 6 maanden opleggen aan 12-en 13-jarigen en 1 jaar aan 14-en 15-jarigen, behalve voor misdrijven waarvan de straf groter is dan 5 jaar gevangenschap. De maximum gevangenisstraf wordt vastgelegd op basis van de overtreder zijn leeftijd op het moment dat de gevangenisstraf wordt uitgesproken, maar er moet ook rekening gehouden worden met de leeftijd van de overtreder op het moment dat hij het misdrijf pleegde.

Tabel 1. Vergelijking tussen Israëlische en Palestijnse kinderen

Betreffende	**Burgerlijke jeugdrechtbank**	**Militaire rechtbank**
1) Minimumleeftijd voor rechterlijke aansprakelijkheid	12	12
2) Minimumleeftijd voor een gevangenisstraf	14	12
3) Volwassen leeftijd	18	16-18
4) Wettelijk recht voor de aanwezigheid van een ouder tijdens de ondervraging	Meestal ja	Neen
5) Wettelijk recht op een advocaat voorafgaand aan en tijdens de ondervraging	Neen	Neen
6) Wettelijk op audiovisuele opname	Gedeeltelijk	Neen
7) Maximale periode van voorarrest	12-24 uur	8 dagen
8) Maximale periode van opsluiting zonder bezoek van een advocaat	48 uur	90 dagen
9) Maximale periode van opsluiting zonder aanklacht	40 dagen	188 dagen
10) Maximale periode tussen de aanklacht en het proces	6 maanden	2 jaar
11) Percentage van geweigerde borgstelling	20%	87%
12) Percentage van gevallen waarin een gevangenisstraf werd opgelegd	6,5%	90%

Deel 2. Rechtenschendingen tijdens de gehele procedure

2.1 Kinderen in Israëlische militaire gevangenschap

Elk jaar worden tussen 500 en 700 Palestijnse kinderen uit de Westelijke Jordaanoever berecht in Israëlische militaire rechtbanken nadat ze gearresteerd, ondervraagd en opgesloten werden door Israëlische soldaten, politie of veiligheidsagenten. Sinds 2000 werden er naar schatting 7 500 Palestijnse kinderen opgesloten en vervolgd. Per maand komt dit neer op een gemiddelde van 265 kinderen waarvan 13 % tussen 12 en 15 jaar.

2.2 De arrestatie

De meeste kinderen worden in het midden van de nacht thuis gearresteerd door zwaar bewapende soldaten. Sommigen worden op straat aangehouden vlakbij hun woning, anderen in de nabijheid van nederzettingen of op wegen die gebruikt worden door kolonisten en het Israëlische leger. Een kleiner aantal wordt aangehouden nabij de checkpoints.

Kind gearresteerd in Beit Ummar: © Maan News

2.2.1 Tijdstip van arrestatie.

> *"Rond 2.30 u 's ochtends werd ik wakker door het geschreeuw van soldaten door een luidspreker: 'Open onmiddellijk de deur'. Ik keek door het raam en zag verschillende militaire jeeps en soldaten die met hun lichten op het huis schenen […]. Toen de soldaten mij zagen, richtten ze hun wapens op mij."*
>
> Hamza K. (15) over zijn arrestatie op 15 september 2010 in Bethlehem.

Uit de getuigenissen blijkt dat 60% van de kinderen thuis gearresteerd wordt tussen middernacht en 5 u 's ochtends. Veel kinderen vertellen dat ze wakker schrokken door het gebonk op de voordeur door Israëlische soldaten die heel de familie het bevel gaven naar buiten te komen. In een paar gevallen werden kinderen zelfs gewekt in hun slaapkamer door zwaarbewapende soldaten die zaklampen en geweren op hen richtten. De meeste kinderen vertellen dat ze heel bang waren.

> *[Abu Dis] – "Rond 1 u 's ochtends werd ik wakker van hard bonken op de voordeur. Ik zag dat er ramen waren ingegooid. Ik was heel bang. Mijn hele familie werd wakker en mijn vader ging naar de deur. Toen hij die opende, zag ik een groep Israëlische soldaten staan."*
>
> Khalil Q. (13) – gearresteerd op 15 september 2010

Het internationaal recht voorziet geen afgebakende tijdspanne waarbinnen kinderen kunnen gearresteerd worden. Het Israëlische burgerrecht daarentegen beperkt de tijdspanne waarbinnen kinderen mogen worden ondervraagd wat meteen ook het tijdstip van de arrestatie beïnvloedt. Deze bescherming is echter niet voorzien in het Israëlische militaire rechtssysteem dat toegepast wordt op Palestijnse kinderen die in de Westelijke Jordaanoever wonen.

Het is in elk geval moeilijk deze nachtelijke arrestaties te verzoenen met de richtlijnen van de VN-Conventie voor de Rechten van het Kind*: "In alle omstandigheden moet het welzijn van het kind steeds op de eerste plaats komen."*

Met dit principe als leidraad kunnen kinderen enkel tijdens de dag gearresteerd en ondervraagd worden om zo de angstgevoelens te beperken waarvan de meeste kinderen getuigen. In plaats van de nachtelijke arrestaties kan een dagvaarding gegeven worden, en met die dagvaarding moet het kind zich melden in het politiekantoor. In een beperkt aantal gevallen passen de Israëlische autoriteiten deze procedure reeds met succes toe.

Op 3 oktober 2010 schreef de Israëlische organisatie B'Tselem naar de advocaat-generaal met het verzoek kinderen niet meer 's nachts te arresteren. In februari 2011 had de organisatie nog geen antwoord gekregen op haar brief.

Kind gearresteerd in Beit Ummar: © Husam Abu Allan

2.2.2 Reden van arrestatie en plaats van detentie

Wanneer iedereen wakker is, worden alle familieleden, ongeacht de leeftijd, verzocht in één kamer of buiten het huis te verzamelen. De gezagvoerende officier vraagt dan om alle

identiteitskaarten te zien. In sommige gevallen wordt het huis doorzocht waarbij soms bezittingen worden beschadigd. De kinderen of hun ouders worden bijna nooit geïnformeerd over de reden van de arrestatie en de plaats waar ze naartoe gebracht worden.

> *"Rond 4 u 's ochtends werd ik gewekt door mijn moeder die zei dat Israëlische soldaten ons huis hadden bestormd. […] Zij dreven ons samen op het balkon en een van hen keek naar een papier en vroeg: 'Wie van jullie zijn Deia en Fadel?' Mijn vader wees naar ons. 'Jullie worden gearresteerd en komen met ons mee' zei de soldaat zonder ons te vertellen waar ze ons naartoe zouden brengen."*
>
> Fadel A. (16) – gearresteerd op 28 november 2011 in het dorp Osarim

In een paar zeldzame gevallen bleken de soldaten in het bezit te zijn van documenten waarvan de familie veronderstelde dat het een arrestatiebevel was, maar de papieren waren meestal in het Hebreeuws opgesteld.

Zo werd, als gevolg van het foutief interpreteren van een in het Hebreeuws opgesteld document, in juni 2010 een jongetje van 7 jaar verzocht een ondervraging te ondergaan door Shin Bet, de Israëlische interne veiligheidsdienst. Later verklaarden de Israëlische autoriteiten in de media dat de documenten in de toekomst zowel in het Arabisch als in het Hebreeuws zouden worden opgesteld. Niettegenstaande deze stellige belofte worden de documenten nog steeds enkel in het Hebreeuws opgesteld.

Zodra de identiteit van het kind gecontroleerd is, krijgen de ouders meestal te horen dat het kind met de soldaten mee moet gaan en dat ze het later zullen terugbrengen of dat het 'gezocht' wordt. De kinderen vertellen dat ze pas tijdens hun ondervraging te weten komen waarom ze zijn opgepakt. Er bestaat geen officiële procedure om ouders te informeren waar hun kind in het midden van de nacht naartoe gebracht wordt, wat voor de ouders en andere kinderen van het gezin een erg stresserende ervaring is. In de praktijk is het zo dat ouders de verblijfplaats van hun kind te weten komen via een advocaat die het kind ergens in een militaire rechtbank tegenkwam of via andere niet-officiële communicatiekanalen.

Volgens het internationaal recht moeten kinderen en hun ouders altijd meteen geïnformeerd worden over de reden van de arrestatie - of in geval dat niet mogelijk is - dan toch zo snel mogelijk na de arrestatie. Deze informatie moet bij voorkeur schriftelijk opgesteld zijn en altijd in een taal die voor de aangeklaagde duidelijk verstaanbaar is, in deze gevallen dus in het Arabisch. Daarbij moeten kinderen en ouders tijdens de aanhouding een in het Arabisch geschreven verklaring met hun rechten krijgen. Na recente amendementen aan het Israëlische militaire recht, moet de politie de ouders in kennis brengen van het feit dat hun kind werd opgepakt zo gauw het kind is aangekomen op het politiekantoor. Deze vereiste kan echter uitgesteld worden om 'veiligheidsredenen'. Bovendien zijn deze

amendementen niet van toepassing op het Israëlische leger dat meestal instaat voor de arrestatie en het kind gedurende uren of soms zelfs dagen in hechtenis houdt voordat het wordt overgebracht naar een politiekantoor.

2.2.3 Werkwijze en handboeien

> *"Nadat de soldaten mijn identiteit hadden gecontroleerd, greep een van hen mij vast en bond mijn handen op mijn rug met twee sets plastic boeien die hij aansnoerde. Ze hielden mij geboeid tot 10 u 's ochtends" [19 uren]*
>
> Abdullah E. (15) – gearresteerd op 12 september 2011 in Hebron

Zodra de soldaten zekerheid hebben over de identiteit van het kind dat ze willen arresteren, zal, in 95% van de gevallen, het kind geboeid worden met plastic handboeien (*tie wraps/kabelbinders*). De meest voorkomende manier om dit te doen is door de handen vast te binden op de rug met een enkelvoudige plastic handboei. Heel wat kinderen ervaren dit als pijnlijk, o.a. omdat het bloed afgesneden wordt waardoor de handen gaan opzwellen en blauw worden. Zij getuigen eveneens van het feit dat zij gedurende uren geboeid werden, de tijd van de ondervraging inbegrepen. Een klein aantal kinderen melden dat gedurende een korte tijd ook hun voeten werden geboeid.

Beit Ummar ©Maan News

Na meerdere klachten werd in april 2010 dankzij de Israëlische organisatie *Public Committee Against Torture in Israel (PCATI),* een nieuwe procedure voorgesteld voor het boeien van gevangenen:

- Handen moeten aan de voorkant van het lichaam geboeid worden, tenzij veiligheidsredenen het anders vragen.
- Er moeten drie plastic boeien worden gebruikt, een rond elke pols en een om beiden aan elkaar te voegen.
- Er moet een duim breed zijn tussen de pols en de boeien.
- De boeien mogen zo weinig mogelijk pijn veroorzaken.
- De gezagvoerende officier is verantwoordelijk voor de naleving van deze procedures.

Sinds 1 april 2010 heeft *DCI-PS* vier gevallen geregistreerd waarbij drie handboeien werden gebruikt. In een geval getuigde het kind dat de handboeien erg strak zaten en veel pijn veroorzaakten wat betekent dat de duimbreedte niet werd gerespecteerd. Uit de andere drie gevallen blijkt dat de nieuwe procedure werd gerespecteerd, wat neerkomt op 2%.

2.2.4 Fysiek geweld

Ongeveer 30% van de kinderen getuigt van fysiek geweld tijdens hun arrestatie. Dit geweld bestaat uit duwen, schoppen en slaan terwijl ze al geblinddoekt en geboeid zijn. Hoewel het gebruik van 'redelijk' geweld is toegestaan bij een arrestatie, blijkt niettemin uit de getuigenissen dat het in die gevallen niet gerechtvaardigd was.

Het comité tegen foltering van de VN kwam tot de conclusie dat wanneer ordehandhavers of militair personeel geweld gebruiken, dit mogelijk uitmondt in mishandeling en/of marteling. Om dit vast te stellen moeten de juiste feiten en omstandigheden van elk geval apart worden overwogen, rekening houdend met bepaalde subjectieve feiten zoals de leeftijd en de ondergeschikte positie van het slachtoffer.

2.2.5 Overzicht van de bevindingen i.v.m. de arrestatie

Uit de getuigenissen blijkt dat de mishandeling begint op het moment van de arrestatie. De kinderen ervaren de nachtelijke 'raids' op hun huis gevolgd door het blinddoeken en handboeien als afschuwelijk en angstaanjagend. Wat hen het meest destabiliseert is het feit dat noch zij noch hun ouders weten waar ze naartoe worden gebracht.

Tabel 2. Knelpunten i.v.m. de arrestatie (analyse van 311 getuigenissen)

Knelpunten i.v.m. de arrestatie	**Aantal kinderen**	**Percentage**
1) Gebruik van handboeien	296	95%
2) Gebruik van blinddoeken	281	90%
3) Arrestaties tussen middernacht en 05.00	188	60%
4) Fysiek geweld	94	30%
5) Verbaal misbruik en/of vernedering	29	9%
6) Bedreigingen	15	5%

2.3 De overplaatsing

Na identificatie wordt het kind geblinddoekt en geboeid en naar een voertuig geleid om overgebracht te worden naar een ondervragingscentrum. Sommige kinderen vertellen dat het hen verboden werd afscheid te nemen van hun ouders of warme kleding aan te trekken voor de reis.

2.3.1 Overplaatsing op de vloer van het voertuig, fysiek en verbaal misbruik, vernederingen en bedreigingen

Ongeveer 32 % van de kinderen getuigt dat zij de rit van huis naar het ondervragingscentrum doorbrachten op de vloer van het voertuig. Zij bleven ook gedurende de soms urenlange rit constant geboeid en geblinddoekt. Deze oncomfortabele rit veroorzaakt vaak bijkomende verwondingen, zeker wanneer de wegen hobbelig zijn. 38% van de kinderen getuigt ook over fysiek geweld zoals slaan, schoppen, duwen en verbaal misbruik in de vorm van beledigingen tegenover hun moeder of zuster. Ook vernederingen en in sommige gevallen zelfs bedreigingen komen regelmatig voor.

"Wanneer we bij de jeep aankwamen, duwde een van hen mij hard naar binnen en sloeg mij. Ze verplichtten mij aan hun voeten te gaan zitten. Toen de jeep vertrok, moest ik op de vloer gaan liggen. Mijn hoofd stootte tegen een metalen voorwerp telkens de jeep optrok. Heel mijn lichaam deed pijn."

Hamza K. (15) - gearresteerd op 5 januari 2011 in Bethlehem.

2.3.2 Medische controle, langdurige blootstelling aan de weersomstandigheden en fouillering

Uit de getuigenissen blijkt dat de kinderen na de arrestatie niet meteen naar een ondervragingscentrum worden gebracht maar naar een militaire basis of kleine nederzetting in de Westelijke Jordaanoever waar ze wachten tot zonsopgang. Tijdens deze tussenstops worden zij naar een plaats gebracht die de kinderen omschrijven als een 'ziekenhuis'. Daar worden hen vragen gesteld over hun gezondheidstoestand door wat zij een militaire geneesheer noemen. Slechts in zeldzame gevallen wordt het kind ook medisch onderzocht. Tijdens de ondervraging over hun gezondheidstoestand wordt de blinddoek meestal weggenomen, maar niet de handboeien. Soms vertellen de kinderen aan de dokter dat ze werden mishandeld, maar met hun klachten werd geen rekening gehouden. Meestal moeten zij gewoon een reeks vragen beantwoorden terwijl de dokter een formulier invult. Heel de procedure duurt meestal niet langer dan 10 minuten waarna het kind opnieuw geblinddoekt wordt voor het naar buiten wordt gebracht.

In een aantal gevallen vertellen de kinderen dat ze gedurende uren buiten moesten blijven in de regen, koude of onder de brandende zon. Dit gebeurt meestal tijdens een van de tussenstops op weg naar een ondervragingscentrum. Sommige kinderen vertellen dat ze gedurende heel die tijd geen eten of drinken kregen en dat ook het toiletbezoek niet werd toegestaan. Ook het feit dat ze zich op een bepaald moment volledig moesten uitkleden, ervaren de kinderen als 'gênant' en beschamend.

Bovenop het absoluut verbod op marteling en mishandeling bestaan er ook internationaal erkende normen voor de behandeling van gevangenen tijdens hun overplaatsing. Hierin wordt benadrukt dat onnodig fysiek geweld verboden is. In het Israëlische militaire arrestatiesysteem worden kinderen tijdens hun aanhouding verschillende keren overgeplaatst door het leger, de politie en de *IPS (Israeli Prison Service)*. De regelgeving i.v.m. de overplaatsingen door het leger is niet voor het publiek beschikbaar, maar uit de getuigenissen blijkt dat de praktijk totaal niet beantwoordt aan het aanvaardbare.

"De jeep stopte in de nederzetting van Karni Shamron. De soldaten trokken mij uit het voertuig en brachten mij naar een kamer waar ze mij volledig uitkleedden. Nadien lieten ze mij en Ahmed tot de middag buiten onder de brandende zon staan zonder ons water te geven. Ook wanneer we hen om een beetje water vroegen, weigerden ze het ons te geven."

Sabra S. (17) – gearresteerd op 3 mei in het dorp Azzun

2.3.3 Overzicht van de bevindingen i.v.m. de overplaatsing

Uit de getuigenissen blijkt dat de reis naar het ondervragingscentrum meestal gepaard gaat met een of andere vorm van mishandeling, ofwel door de manier waarop de kinderen geboeid zijn en de plaats die ze moeten innemen in het voertuig, ofwel door de fysieke of verbale agressie. De overplaatsing kan vele uren duren waarin verschillende keren gestopt wordt in nederzettingen of militaire basissen. Ook tijdens deze tussenstops gaat deze mishandeling verder, in sommige gevallen zelfs door langdurige blootstelling aan de weersomstandigheden, gebrek aan water en een verbod op toiletbezoek.

Tabel 3. Knelpunten i.v.m. de overplaatsing (analyse van 311 getuigenissen)

Knelpunten i.v.m. de overplaatsing	**Aantal kinderen**	**Percentage**
1) Fysiek geweld	117	38%
2) Naakte fouillering	102	33%
3) Vervoer op de grond van het voertuig	98	32%
4) Verbaal misbruik en/of vernedering	72	23%
5) Bedreigingen	18	6%

2.4 De ondervraging

> *"Hij verwijderde mijn blinddoek maar hield mijn handen geboeid. Hij beschuldigde mij van stenen gooien en brandstichting nabij de nederzetting van Kochav Ya'akov. Ik ontkende maar hij sloeg mij hard in het gezicht. 'Ontkennen zal je niet helpen want iedereen die erbij was, heeft al bekend.' zei hij. Ik bekende nog steeds niet. Hij nam mij daarop mee naar een andere kamer bij een andere ondervrager. 'Vertel mij alles van A tot Z. Al je vrienden hebben al bekend, je kan dus maar beter bekennen of we sluiten je voor 2 jaar op in de gevangenis' zei de tweede ondervrager. Hij schreeuwde en dreigde dat hij mij zou slaan. Ik werd zo bang van hem dat ik bekende met stenen te hebben gegooid."*
>
> Mahmoud S. (15) over zijn ondervraging op het politiekantoor na zijn arrestatie op 4 juli 2011

De reis naar het ondervragingscentrum kan één uur tot een volledige dag in beslag nemen. Aangekomen in het centrum worden de kinderen meestal meteen naar een ondervragingskamer gebracht. Daar worden ze ondervraagd door mannen in burgerkleding, dat maakt het moeilijk om te weten wie de verantwoordelijke autoriteit is. Hoe dan ook, kinderen vertellen ook dat ze in het politiekantoor van nederzettingen in de Westelijke Jordaanoever ondervraagd worden door Israëlische politiemannen die ze herkennen aan hun blauwe uniform. Soms worden kinderen ook ondervraagd door mannen in militair uniform.

In geen van de 311 getuigenissen werd ook maar één kind vergezeld door een advocaat en slechts twee kinderen werden vergezeld van een ouder. Dit is belangrijk, want toezicht door een derde partij zou een doeltreffende maatregel betekenen om marteling, mishandeling of andere dwingende technieken tijdens de ondervraging te beperken. Dit toezicht kan zowel voorzien worden door de aanwezigheid van een advocaat of een ouder als door de ondervraging audiovisueel vast te leggen. Audiovisuele opnames die in bepaalde rechtszaken – inclusief het Israëlische burgerrecht – worden toegepast, bieden zowel aan de gearresteerde bescherming tegen marteling en mishandeling als aan de ondervrager bescherming tegen valse aanklachten van onrechtmatig gedrag.

Volgens recente aanpassingen aan het militaire rechtssysteem – in voege sinds september 2011 – moet een kind voor de ondervraging ingelicht worden over het recht op een advocaat. Hierbij komt dat wanneer een kind aan de ondervrager zegt dat hij een advocaat heeft en hem de contactgegevens bezorgt, de ondervrager de advocaat moet contacteren om hem in te lichten over de details van het onderzoek. Maar ook na deze aanpassingen kan het onderzoek nog steeds gebeuren in afwezigheid van een advocaat.

De bovenvermelde aanpassingen moeten namelijk gezien worden in het kader van het bestaande militaire recht dat bepaalt dat het recht op een advocaat vervalt in de eerste 48

uren na de arrestatie wanneer het kind gearresteerd werd tijdens een terroristische aanval waarvan men kan vermoeden dat deze de veiligheid van het gebied in gevaar bracht.

Een kind kan ook de toegang tot een advocaat ontzegd worden gedurende maximum 90 dagen indien de bevoegde autoriteiten dit zo bevelen.

Volgens dezelfde aanpassingen moeten ouders nu ook ingelicht worden over de aanhouding van hun kind 'vanaf het moment van aankomst in een politiekantoor'. Maar ook dit kan gedurende 8 uren uitgesteld worden uit zogenaamde veiligheidsoverwegingen of indien de ondervrager van de politie oordeelt dat het inlichten van de ouders het onderzoek zou hinderen. Betekenisvol is ook het feit dat het nog steeds in het militaire rechtssysteem niet voorzien is dat ouders aanwezig mogen zijn tijdens de ondervraging van hun kind, een recht waarover Israëlische kinderen in de meeste gevallen wel beschikken.

Zoals hierboven vermeld zijn deze aanpassingen niet van toepassing op het Israëlische leger dat het gezag uitoefent in de Westelijke Jordaanoever waar het grootste deel van de arrestaties zich voordoen. Ook hier weer is het duidelijk dat een kind in hechtenis slechts weinig bescherming geniet.

2.4.1 Fysiek geweld en het gebruik van handboeien

De ondervraging begint meestal nadat het kind nog steeds geblinddoekt en geboeid werd binnengeleid in een kamer en heeft plaatsgenomen op een stoel. De blinddoek wordt dan weggenomen waardoor het kind zijn ondervrager voor de eerste keer ziet. In 57% van de gevallen getuigen kinderen dat ze vaak op een pijnlijke manier geboeid bleven voor de duur van de ondervraging die soms vele uren in beslag neemt. In sommige gevallen getuigen kinderen dat zij voor langere periodes werden vastgebonden aan de stoel wat pijn veroorzaakte aan hun handen, benen en rug.

Handboeien mogen enkel gebruikt worden voor de tijd dat het strikt nodig is. Het is dus moeilijk te rechtvaardigen waarom zoveel kinderen geboeid blijven tijdens hun ondervraging terwijl ze zich op een militaire basis of in een politiekantoor bevinden. In 37% van de gevallen melden kinderen ook enige vorm van fysiek geweld tijdens de ondervraging. Meestal gaat het dan over duwen, slaan en schoppen. In mindere mate komt het ook voor dat men het hoofd van het kind tegen de muur slaat. Drie gevallen getuigen van het toedienen van elektrische shocks door een ondervrager van de politie in de nederzetting van Ari'el.

2.4.2 Bedreigingen en verbaal misbruik

> *"De ondervrager begon tegen mij te roepen en noemde mij een leugenaar. Hij dreigde ermee mij te slaan. 'Ik sla je het hoofd in als je niet bekent, ' zei hij. 'Ik stop je voor lang de gevangenis in.' voegde hij eraan toe. Hij bleef gedurende een uur tegen mij roepen en dreigen. Soms hief hij zijn hand op om mij te slaan. Ik werd heel bang voor hem en bekende daarom dat ik met stenen had gegooid."*
>
> Abdullah E. (15) – gearresteerd op 12 september 2011 in het dorp Osarin

Uit de getuigenissen blijkt dat veel ondervragingen een combinatie inhouden van fysiek geweld, bedreigingen en verbaal misbruik. Het verbod op marteling en mishandeling beslaat ook handelingen die bij het slachtoffer mentaal leed veroorzaken zoals intimidatie en andere vormen van bedreigingen. Voor wat de fysische vormen van marteling en mishandeling betreft, moet er rekening gehouden worden met de leeftijd en de mogelijke ondergeschikte positie van het slachtoffer.

De verschillende vormen van bedreigingen die 52% van de kinderen ondervond, worden als volgt beschreven :

- dreigen met fysiek geweld
- dreigen met langdurige opsluiting
- vage bedreigingen zoals : "Het is beter dat je bekent, of ik zal je …."
- dreigen met seksuele aanranding
- dreigen tegenover familieleden
- dreigen met elektrische schokken
- dreigen met eenzame opsluiting
- doodsbedreigingen.

Bovenop deze bedreigingen melden veel kinderen ook dat er tegen hen geschreeuwd werd en dat ze verbaal misbruikt werden tijdens de ondervraging. Deze psychologische ondervragingstechnieken kunnen zware druk leggen op het kind zodat het mogelijk overgaat tot het afleggen van valse bekentenissen.

2.4.3 Eenzame opsluiting

"Ik werd gefouilleerd, moest me uitkleden en kreeg een gevangenisuniform. Toen brachten ze me naar een ondervragingskamer waar ze mijn handen vastbonden aan een lage metalen stoel die in het midden van de kamer aan de grond was verankerd. Toen kwam er een ondervrager binnen die zichzelf voorstelde als Assaf. Hij zei dat hij hoopte dat ik zou meewerken. Ongeveer een uur later werd ik opgesloten in cel nr.36. Dat is een heel kleine cel met op de grond een matras, een vreselijk stinkende WC en twee stoelen. Aan het plafond brandde dag en nacht een getemperd geel licht dat pijn deed aan mijn ogen. De muren waren grijs en ruw. Er was geen raam, enkel twee gaten in de muur om lucht binnen te laten. Het eten werd doorgegeven via een luik in de deur. Assaf en Amos ondervroegen mij gedurende meerdere dagen en ik dacht eraan schuld te bekennen omwille van de druk die ze op mij uitoefenden. Ik voelde mij psychisch heel slecht, omdat ze mij gedurende uren geboeid hielden toen ze mij ondervroegen en mij opsloten in die kleine cel."

Rami J. (17 jaar) – gearresteerd op 24 oktober 2011, 24 dagen eenzame opsluiting

In 12% van de gevallen melden de kinderen dat ze werden opgesloten in een isoleercel voor een gemiddelde periode van 11 dagen. Met deze eenzame opsluiting beoogt men blijkbaar een gemakkelijke bekentenis en deze techniek komt het meest voor in de ondervragingscentra op Israëlisch gebied Al Jamale, Petah Tikva en Al Mascobiyya.

De schadelijke psychische en fysische gevolgen van een eenzame opsluiting zijn alom gekend: paniekaanvallen, angst om te sterven, depressie, zich terugtrekken uit het sociale leven, een gevoel van hopeloosheid, angstaanvallen, concentratiestoornissen, desoriëntatie, paranoia, momenten van psychoses, zelfverminking en pogingen tot zelfdoding.

Om al deze redenen riep de speciale rapporteur inzake marteling bij de VN, de heer Juan Méndez, op tot een volledige afschaffing van eenzame opsluiting van kinderen. Hij deed dit in een rapport dat hij in oktober 2011 overhandigde aan de Algemene Vergadering van de VN. Deze oproep komt overeen met een gelijkaardige vraag uit 2007 van het Comité voor de Rechten van het Kind van de VN om deze praktijken in het geval van kinderen ten strengste te verbieden.

2.4.4 Bekentenissen en documenten in het Hebreeuws

In 58% van de gevallen legden kinderen na een ondervraging een bekentenis af onder dwang. In andere gevallen melden kinderen dat ze verplicht werden documenten te tekenen zonder de kans gekregen te hebben ze te lezen. In 29% van de gevallen melden zij dat hen documenten in het Hebreeuws voorgelegd werden ter ondertekening. Het merendeel van de Palestijnse kinderen begrijpt geen Hebreeuws. Deze documenten worden dan toegevoegd aan het gerechtsdossier dat in het bezit is van zowel de militaire aanklagers als

van de militaire jeugdrechters. Geen van beiden geven blijk van enige verwondering of kritiek over deze praktijken.

2.4.5 Overzicht van de bevindingen i.v.m. de ondervraging

Uit de getuigenissen blijkt dat de gemeenschappelijke ervaring van veel kinderen bestaat uit het geboeid en geblinddoekt binnenbrengen in een ondervragingscentrum met een gevoel van angst en een gemis aan slaap. In tegenstelling tot hun Israëlische tegenhangers, hebben Palestijnse kinderen tijdens de ondervraging niet het recht vergezeld te zijn van hun ouders en in de praktijk krijgen zij pas lang nadien een advocaat te zien. Hoewel kinderen volgens het militaire detentiesysteem verondersteld worden het recht te hebben op zwijgen, worden slechts enkelen geïnformeerd over dit recht in een voor hen begrijpbare taal. Veel kinderen blijven pijnlijk geboeid tijdens de ondervraging, die vaak mentaal en fysisch afdwingend is en meestal uitmondt in een bekentenis al dan niet geschreven in het Hebreeuws, die vaak getuigt van een twijfelachtige juistheid.

Tabel 4. Knelpunten i.v.m. de ondervraging (analyse van 311 getuigenissen)

Knelpunten i.v.m. de ondervraging	**Aantal kinderen**	**Percentage**
1) Bekentenis	180	58%
2) Gebruik van handboeien	176	57%
3) Bedreigingen	161	52%
4) Fysiek geweld	115	37%
5) Verbaal misbruik en/of vernederingen	97	31%
6) Ondertekende of voorgelegde documenten in het Hebreeuws	91	29%
7) Eenzame opsluiting	38	12%
8) Begeleiding door een ouder	2	0.6%

2.5 Procedures van de militaire jeugdrechtbank

Na hun ondervraging worden kinderen voor een militaire rechtbank geleid. Dit gebeurt binnen de 8 dagen na hun arrestatie, een periode die vanaf 1 augustus 2012 zal herleid worden tot 4 dagen. In de militaire rechtbanken zien de kinderen hun advocaat en hun ouders meestal voor de eerste keer na hun arrestatie. Voor het einde van zijn/haar proces zal het kind meerdere malen voor de rechtbank moeten verschijnen. Bij elke gelegenheid zal het kind van de gevangenis naar de rechtbank gebracht worden en geboeid aan handen en voeten worden binnengeleid. In sommige gevallen duren deze bezoeken aan de rechtbank een hele dag, wat voor de kinderen psychisch en fysisch heel uitputtend is.

Een zwak punt in het systeem is dat de kinderen in 87% van de gevallen niet worden vrijgelaten op borg maar in hechtenis blijven tot het einde van het proces. In de praktijk betekent dit dat ondanks de zwakke bewijslast die meestal enkel bestaat uit de bekentenis van het kind zelf of van een vriend, er in 90% van de gevallen zal schuldig gepleit worden en dit in ruil voor een strafvermindering. De reden hiervoor is dat de periode van voorhechtenis ruim de gevangenisstraf zal overschrijden wanneer de verdachte wordt schuldig bevonden. Kortom, schuldig pleiten is de snelste manier om vrij te komen ongeacht de aanklacht al dan niet correct was.

De weigering van de militaire rechtbanken om kinderen op borgtocht vrij te laten daagt uit om het systeem ter discussie te stellen. In de zeldzame gevallen waarin advocaten het systeem in vraag durven stellen, zijn de resultaten zelden gunstig gebleken. Volgens de statistieken van de militaire rechtbanken zelf werd 99,74% van de gevallen in 2010 schuldig bevonden.

Tabel 5. De rechten van kinderen onder Israëlisch militair recht

Betreffende	**Militair rechtssysteem**
1) Minimum leeftijd voor rechterlijke aansprakelijkheid	12
2) Minimum leeftijd voor een gevangenisstraf	12
3) Volwassen leeftijd	16-18
4) Wettelijk recht voor de aanwezigheid van een ouder tijdens de ondervraging	Neen
5) Wettelijk recht op een advocaat voorafgaand aan en tijdens de ondervraging	Neen
6) Wettelijk recht op audiovisuele opname	Neen

7) Maximale periode van voorarrest	8 dagen
8) Maximale periode van opsluiting zonder bezoek van een advocaat	90 dagen
9) Maximale periode van opsluiting zonder aanklacht	188 dagen
10) Maximale periode tussen de aanklacht en het proces	2 jaar

2.6 Opsluiting, vrijlating en rehabilitatie

2.6.1 In de gevangenis

Onmiddellijk na de arrestatie verblijven de kinderen in tijdelijke opvangcentra in de Westelijke Jordaanoever alvorens overgebracht te worden naar gevangenissen die geleid worden door de *Israeli Prison Service (IPS).* Op het moment van de publicatie van dit dossier werden Palestijnse kinderen opgesloten in de gevangenis van Ofer in de Westelijke Jordaanoever en in de gevangenis van Megiddo in Israël.

Tijdens de periode van het onderzoek werd er ernstig werk gemaakt om kinderen te scheiden van volwassenen.

De condities waarin Palestijnse gevangenen in Israëlische gevangenissen worden opgesloten, wordt bepaald door zowel het Israëlische burgerrecht en de algemene IPS-voorwaarden als door de specifieke regelgeving voor 'gevangenen die de veiligheid in gevaar brengen'. Deze condities slaan op verschillende domeinen: fysische toestand, medische verzorging, persoonlijke hygiëne, bezit van persoonlijke zaken, voedsel, dagelijkse lichaamsbeweging, gebruik van telefoon, familiebezoek, brieven, godsdienst, disciplinaire maatregelen. Opvallend is dat Palestijnse kinderen geen toelating krijgen om telefonisch contact te hebben met hun familie. De meeste klachten van de kinderen gingen over overbevolking, slechte ventilatie, te weinig daglicht, slecht en onvoldoende eten, verveling en slechte behandeling door het gevangenispersoneel.

Volgens het Israëlische militaire rechtssysteem worden Palestijnse kindgevangenen verondersteld onderwijs te genieten zoals Israëlische kindgevangenen, maar dan met een onderwijsprogramma gebaseerd op het Palestijnse curriculum. Dit recht bestaat echter enkel wanneer de omstandigheden 'veilig' zijn. Om die reden wordt er slechts in één Israëlische gevangenis zeer beperkt onderwijs voorzien.

In de Megiddo-gevangenis wordt door drie Palestijnse Israëliërs wiskunde en Arabisch onderwezen. De kinderen worden in drie groepen verdeeld en krijgen enkel boeken en

schrijfgerief voor de duur van de lessen. Zij krijgen gemiddeld vijf uur les per dag en dit vijf dagen per week. Voor de meisjes is er geen onderwijs voorzien.

In de gevangenis van de *Israeli Prison Service* hebben de gevangenen bij wet recht op medische verzorging. In het geval van kinderen houdt dit een fysische en psychische behandeling in. De Palestijnse kinderen echter krijgen een kort medisch onderzoek bij hun aankomst in een tijdelijke gevangenisplaats. Deze onderzoeken worden uitgevoerd door militaire geneesheren en nemen meestal slechts enkele minuten in beslag waarin een controlelijst wordt voorgelezen terwijl de kinderen geboeid blijven zitten. Er bestaan rapporten van kinderen waaruit blijkt dat er geen rekening werd gehouden met de medische klachten die ze tijdens het onderzoek meldden. In andere gevallen werd niet enkel aangepaste medische verzorging geweigerd, maar zelfs onnodige kracht gebruikt bij het verzorgen van wonden waardoor de pijn verergerd werd i.p.v. verzacht.

Opsluiting van Palestijnse kinderen in Israëlische gevangenissen is in strijd met artikel 76 van de 4de Conventie van Genève dat de overplaatsing van gevangenen uit bezet gebied verbiedt. Een rechtstreeks gevolg van deze inbreuk op de wet is het gebrek aan familiebezoek voor de kinderen. Ouders mogen de bezette gebieden niet verlaten zonder hiervoor een speciale toelating te hebben. De procedure om deze toelating te krijgen neemt lange tijd in beslag. Volgens de IPS-regelgeving hebben kinderen recht op een familiebezoek van 45 minuten om de twee weken. Deze bezoeken worden gehouden achter gewapend glas, lichamelijk contact is verboden. Hoe dan ook, omdat het verkrijgen van een toelating voor een bezoek aan de gevangenis twee maanden kan duren, krijgen de kinderen die voor een korte periode worden opgesloten geen enkele keer bezoek van hun familie.

2.6.2 Vrijlating en rehabilitatie

In sommige gevallen worden de ouders vooraf verwittigd wanneer hun kind zal vrijgelaten worden en wachten dan bij een checkpoint. Zij wachten daar soms de hele dag omdat er nooit een precies uur van vrijlating wordt vermeld. In andere gevallen worden kinderen gewoon afgezet bij een checkpoint vanwaar ze zelf de weg naar huis moeten vinden; soms uren ver weg.

De Israëlische autoriteiten voorzien geen hulp bij de rehabilitatie van Palestijnse kinderen na hun vrijlating. Het is de YMCA van Oost-Jeruzalem die een rehabilitatieprogramma aanbiedt aan ex-kindgevangenen. Jaarlijks bieden zij zo aan ongeveer 350 Palestijnse kinderen hulp. Hun thuisbasis is Beit Sahour naast Bethlehem in de Westelijke Jordaanoever (zie bijlage).

2.6.3 Verantwoording

In een interview voor *The Guardian* in 2012 zei Mark Regev, woordvoerder van de eerste minister Benyamin Netanyahu, het volgende :

> "Indien gevangenen en kindgevangenen in het bijzonder van oordeel zijn dat zij slecht behandeld werden, is het belangrijk dat zij – of diegenen die hen vertegenwoordigen – naar voor treden en deze feiten kenbaar maken. De test voor een democratie is hoe je gevangenen, en kinderen in het bijzonder, behandelt."

In realiteit weigeren vele Palestijnse families een klacht neer te leggen tegen de Israëlische autoriteiten uit angst voor revanche of gewoon omdat ze niet geloven in een onpartijdig of eerlijk proces. Voor dit laatste bestaan er enige bewijzen :

i. Tussen januari 2001 en eind 2010 werden er 645 klachten geregistreerd tegen ondervragers van de *ISA (Israeli Security Agency)* voor mishandeling en foltering van Palestijnse gevangenen. In geen enkel geval werd een onderzoek ingesteld.

ii. Tussen 2000 en 2010 werd in 96,5% van de gevallen een klacht van een Palestijn tegen een Israëlische soldaat geseponeerd zonder dat de aanklacht werd geregistreerd.

iii. Op 27 januari 2011 weigerde een Israëlische militaire rechtbank Lt. Col. Omri Burberg op te sluiten nadat hij was veroordeeld omdat hij een geboeide en geblinddoekte Palestijnse gevangene van dichtbij in de voet had geschoten.

Sinds 2010 diende *DCI-PS* bij de Israëlische autoriteiten vier klachten in van Palestijnse kinderen die verklaarden dat ze mishandeld werden tijdens hun gevangenschap. De resultaten van deze klachten worden in onderstaande tabel weergegeven :

Tabel 6. Klachten ingediend door DCI-Palestine in naam van de kindgevangenen

#	Naam	Leeftijd	Details	Datum van de klacht	Status
1	I.M.	15	I.M. werd gearresteerd om 01.30u op 25 mei 2010. I.M. meldt dat de ondervrager *Da'ud* in de Gush Etzion nederzetting een paar autostartkabels vastmaakte aan zijn genitaliën en ermee dreigde de kabel aan te sluiten op het elektriciteitsnet.	15/08/10	Onderzoek gesloten 'bij gebrek aan bewijzen'.
2	A.R.	17	A.R. werd om 01.30u gearresteerd op	07/09/11	Onbekend.

			20 mei 2011. A.R. kreeg het bevel het huis te verlaten samen met de rest van de familie. Buiten moest hij zich volledig uitkleden in het bijzijn van iedereen waarna hij geboeid en geblinddoekt werd. A.R. meldt dat hij in het militair voertuig werd geslagen door de soldaten. Bij zijn aankomst in de nederzetting van Zufin werd A.R. uit het voertuig gesleurd en viel op zijn gezicht, waarop zijn mond en zijn neus begonnen te bloeden.		
3	A.F.	15	A.F. werd op 6 juli 2011 om 02.00u gearresteerd door Israëlische soldaten. A.F. werd naar het ondervragingscentrum van Huwwara gebracht. Hij meldt dat de soldaten daar eten op zijn lichaam plaatsten en dan een hond bij hem brachten om het eten op te eten. A.F. beschrijft dit als een angstaanjagende ervaring.	11 Oct 11	Onderzoek ging van start op 27 november 2011.
4	R.J.	16	R.J. werd door Israëlische soldaten gearresteerd op 4 november en overgebracht naar Al Jalame in Israël. R.J. meldt dat hij daar 13 dagen doorbracht in eenzame opsluiting in een cel zonder ramen. Hij werd er herhaaldelijk ondervraagd terwijl hij was vastgebonden op een stoel. R.J. meldt ook dat men op hem spuwde en hem verbaal misbruikte in een poging hem te doen bekennen.	14/02/12	Ontvankelijk verklaard.

In een recent rapport van B'Tselem onderzocht de organisatie twee klachtendossiers ingediend bij het *DIP (Israeli Department of Investigation of the Police)* waarin Palestijnse kinderen beweerden dat hen onrecht werd aangedaan door de ondervragers van de politie. Het besluit van B'Tselem klonk als volgt : "Uit het bewijsmateriaal van beide gevallen blijkt

dat *DIP* een oppervlakkig onderzoek leidde en geen enkele poging ondernam om de zaak tot op de bodem uit te zoeken."

Conclusie

Het internationaal recht en het Israëlische recht voorzien dat minderjarigen verdacht van strafrechtelijke overtredingen recht hebben op een andere behandeling dan de volwassenen. Eén van de redenen is dat minderjarigen nog niet volledig de resultaten van hun acties begrijpen. Voor hen zijn arrestatie, ondervraging, proces en opsluiting veel moeilijkere ervaringen dan voor volwassenen. Bovendien heeft de wijze waarop het rechtssysteem omgaat met minderjarigen een kritiek effect op hun ontwikkeling en hun kans op een succesvol herstel. Desondanks is het duidelijk dat de rechten van Palestijnse minderjarigen ernstig worden geschonden door Israël. De Israëlische militaire wetgeving beschermt hun rechten niet en de enkele rechten die hen zijn toegekend worden niet toegepast. De schending van de rechten van Palestijnse minderjarigen begint vanaf het moment dat ze worden gearresteerd en gaat door tot hun vrijlating.

De mishandeling begint op het moment van arrestatie, die meestal 's nachts gebeurt tijdens brute invallen bij de familie thuis, die de kinderen schrik aanjaagt. Daarna wordt het kind op een vaak pijnlijke manier geboeid en geblinddoekt. Een bijkomende destabiliserende factor is het feit dat de ouders en kinderen over het algemeen niet op de hoogte zijn van de redenen voor aanhouding of de plaats waarheen het kind genomen wordt. De reis naar het ondervragingscentrum gaat routinematig gepaard met onnodig lijden door de manier waarop het kind in het voertuig wordt vervoerd, met fysiek of verbaal misbruik. Dit transport kan vele uren duren en bevat vaak tussenstops in nederzettingen of militaire bases waar de mishandelingen doorgaan. Ook is daar vaak een gebrek aan water of toiletfaciliteiten.

Bij aankomst in het ondervragingscentrum worden de kinderen ondervraagd zonder dat ouders of advocaat aanwezig zijn. Zelden lijken ze geïnformeerd te zijn over hun rechten, met name hun recht om te zwijgen. Het verhoor gaat vaak gepaard met intimidatie, bedreigingen en fysiek geweld met de duidelijke bedoeling om een bekentenis van het kind los te krijgen. Vanaf het moment van arrestatie tot het verhoor wordt driekwart van de kinderen onderworpen aan enige vorm van fysiek geweld. Meer dan de helft wordt ook beledigd of bedreigd. Deze behandeling zorgt er bij de meeste kinderen voor dat ze bekentenissen afleggen die in de gerechtshoven van de meeste moderne democratieën niet als bewijsmateriaal gebruikt kunnen worden. In bijna één derde van de gevallen krijgen de kinderen documentatie te zien of worden ze gedwongen papieren te tekenen in een taal die ze niet begrijpen.

Zodra de ondervragingsfase voorbij is, blijft 87 procent van de kinderen in voorlopige hechtenis in afwachting van hun vervolging voor een militaire rechtbank. Het primaire bewijs tegen de meeste kinderen in de militaire rechtbanken is hun bekentenis, of de bekentenis van een ander kind dat eenzelfde behandeling heeft ondergaan. Uiteindelijk pleit ten minste

90 procent van de kinderen schuldig om zo snel mogelijk uit het militaire rechtssysteem te kunnen ontsnappen. Ze aanvaarden een *plea bargain* (i.e. strafvermindering in ruil voor schuldbekentenis), zelfs als zij onschuldig zijn. Zodra ze veroordeeld zijn, zal bijna tweederde van de kinderen worden overgebracht naar gevangenissen in Israël, in schending van het Vierde Verdrag van Genève. In de praktijk bemoeilijkt dit een familiebezoek en in sommige gevallen maakt het een bezoek onmogelijk, door de beperkingen op de bewegingsvrijheid van de Palestijnen met identiteitskaarten van de Westelijke Jordaanoever.

Het gaat om een patroon van systematische mishandeling. Dit wordt door het VN-Verdrag tegen foltering als wrede, onmenselijke of onterende behandeling of bestraffing wordt omschreven. In sommige gevallen gaat het zelfs om marteling. Deze behandeling van Palestijnse minderjarigen in detentie is absoluut verboden.

Meldingen van mishandeling en foltering binnen het Israëlische militaire detentiesysteem zijn niet nieuw. Talrijke rapporten werden gepubliceerd door Palestijnse en Israëlische advocaten, evenals door mensenrechtenorganisaties die werkzaam zijn in het veld. VN-organen, zoals het Comité voor de rechten van het kind, het Comité tegen foltering en de Commissie rechten van de mens, evenals talrijke onafhankelijke VN-deskundigen hebben reeds gedurende vele jaren mishandeling gemeld. Eén van de redenen voor de persistentie en de frequentie van deze verslagen kan wellicht worden toegeschreven aan het ontbreken van effectieve verantwoordings- en controlemechanismen.

Eisen

Geen enkel kind zou vervolgd mogen worden in militaire rechtbanken die geen eerlijke processen voeren en niet voldoen aan de normen van het Jeugdrecht. De onderstaande eisen zijn dan ook de minimale maatregelen die getroffen dienen te worden om de kinderen te beschermen die vastgehouden worden door het Israëlische militaire detentiesysteem en om alle praktijken van marteling en mishandeling tegen te gaan.

Eisen om respect en naleving van de Universele rechten van het Kind in gevangenschap.

1. Tenzij in uitzonderlijke en ongewone omstandigheden mogen kinderen uitsluitend overdag gearresteerd worden.

2. In alle gevallen moet het gebruik van blinddoeken en enkelvoudige plastic handboeien verboden worden, daarenboven moet de navolging van deze regel daadwerkelijk opgevolgd worden.

3. Elk kind heeft recht op de aanwezigheid van een ouder en een advocaat van zijn/haar keuze voorafgaand aan en bij voorkeur ook tijdens de duur van de ondervraging.

4. Elke ondervraging moet audiovisueel vastgelegd worden; een kopie van de opname moet daarenboven op het einde van de ondervraging bezorgd worden aan de wettelijke vertegenwoordiger van het kind.

5. Indien een kind vooraf niet gewezen werd op haar/zijn recht op zwijgen, moet de bekentenis door het militair hof nietig verklaard worden. Dit geldt eveneens voor een bekentenis na mishandeling of marteling.

6. Eenzame opsluiting en administratieve aanhouding van minderjarigen in Israëlische gevangenissen moeten onmiddellijk gestopt worden en het verbod ervan moet bij wet vastgelegd worden.

7. Betrouwbare controlemechanismen moeten in voege treden opdat alle klachten van mishandeling onderzocht worden en de schuldigen bestraft worden.

Onderteken deze eisen op: http://www.change.org/petitions/eu-high-representative-external-action-put-pressure-on-israel-to-respect-the-rights-of-children-in-captivity

Bijlagen

Bijlage 1: Interview met Nader Abu Amsha door DCI-Palestine (29 februari 2012)

Nader Abu Amsha is de directeur van de Beit Sahour-tak van het Oost-Jeruzalemse YMCA-rehabilitatieprogramma.

Kunt u een korte schets geven van het programma?

Het programma startte drie jaar geleden. Momenteel behandelen we gemiddeld 350 kinderen per jaar via counseling teams die over heel de Westelijke Jordaanoever en Oost-Jeruzalem werken.

Hoe gaat het werk van start?

Het werk begint vanaf het moment dat het kind is gearresteerd. Onze counselors werken samen met de familie om hen te helpen omgaan met de situatie. Ook adviseren ze hen over de manier waarop dient omgegaan te worden met het kind na de vrijlating uit de gevangenis. De ouders hebben de neiging om te denken dat wanneer hun kind is vrijgelaten dat dit het einde van het verhaal is. Wij vertellen ze altijd dat het slechts het begin is. De familie moet begrijpen dat de ervaring van de arrestatie en gevangenneming het kind kan veranderen en een effect kan hebben op zijn/haar verdere ontwikkeling.

Op welke manieren kan een opsluiting een kind veranderen?

Wanneer een kind uit de gevangenis komt, voelt het zich oud en rijp en denkt het dat het alles aankan. Voor de ouders daarentegen is het nog steeds hetzelfde kind van drie, vier of vijf maanden daarvoor. De ouders worden dikwijls overbezorgd. Deze situatie veroorzaakt problemen en disputen in de familie. Met ons programma proberen we zowel het kind als de familie te helpen, zodat het huis een plaats blijft waar het kind zich comfortabel en veilig voelt.

Kunt u enkele dingen opnoemen die u opmerkt wanneer een kind wordt vrijgelaten uit de gevangenis?

In bijna alle gevallen valt het ons op dat de kinderen willen praten over wat er hen is overkomen. Ze willen de opeenvolging van gebeurtenissen vanaf het moment van arrestatie vertellen alsof het een film is. Ze praten niet veel over hun gevoelens. Het is pas wanneer we beginnen graven en specifieke vragen stellen dat de kinderen beginnen te praten over hun gevoelens. Ze worden erg emotioneel en beginnen met het delen van hun frustratie, hun woede, soms ook hun wens voor wraak, enz.

Zijn er nog andere dingen die jullie zien?

We hebben gemerkt dat één van de meest ingrijpende ervaringen voor de kinderen de gevangenneming tijdens grote invallen in het midden van de nacht is. Ze worden wakker en zien de soldaten in hun kamers die hun wapens op hen richten, ze horen het geschreeuw en het breken van dingen. Dit maakt de arrestatie vanaf de eerste minuut zeer traumatisch. Andere traumatische ervaringen zijn het feit dat ze worden geboeid en geblinddoekt, dat ze op de vloer van een militaire jeep worden overgebracht en dat ze worden geslagen, bedreigd en vernederd tijdens de ondervraging. Het alleen zijn tijdens dit hele proces is een angstaanjagende ervaring voor de kinderen. Ze hebben het gevoel dat het hele Israëlische militaire systeem tegen hen is, en dat ze niemand hebben die hen kan beschermen of begeleiden. Daarna zitten zij maandenlang vast, ver van hun familie, met mensen die hen niet kennen, soms zelfs met volwassenen. Ze kunnen niet spreken over hun gevoelens en krijgen te maken met het conflict tussen de verschillende politieke voorkeuren van andere gevangenen. Dit alles maakt het voor kinderen een heel moeilijke ervaring.

Wat zijn enkele van de methoden die u gebruikt om de kinderen te helpen?

Onze consulenten en maatschappelijke werkers zijn opgeleid om kinderen te helpen in het uiten van al hun gevoelens. Het is immers pas vanaf het moment dat ze beginnen te praten, dat de therapie echt begint. Dit is hoe de kinderen hun stress verminderen en hun angst laten varen. De therapie helpt hen hun gedachten te organiseren en hun gevoelens in een positieve richting te kanaliseren.

Werkt dit altijd?

In sommige gevallen zijn de kinderen te getraumatiseerd door de ervaring, door de mishandeling, waardoor ze weigeren om zich open te stellen. Marteling kan ertoe leiden dat kinderen niet iedereen meer vertrouwen. Dikwijls moeten onze consulenten een grote inspanning leveren om het vertrouwen van de kinderen te verdienen, omdat er zonder vertrouwen geen counseling of therapie kan plaatsvinden. In de gevallen waarin, ondanks al onze inspanningen, de kinderen weigeren om zich open te stellen, helpen wij nog steeds met hun terugkeer naar school of met beroepsrevalidatie en re-integratie in de gemeenschap.

Welke andere problemen komen jullie nog tegen?

Tijdens de behandeling hebben we ook gemerkt dat een van de moeilijkste en gevoeligste dingen voor de kinderen de poging van de Israëliërs is om hen te werven als informanten. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de 'stok en wortel' methode om informatie van hen te krijgen. Veel kinderen geven vaak aan dat de Israëliërs hen probeerden te werven. De kinderen zullen echter nooit zeggen dat ze dat aanvaard hebben, hoewel dat in sommige gevallen zou kunnen omwille van hun angst, hun verlangen naar het einde van de mishandeling en om uit de situatie te geraken. Het is zeer moeilijk om deze gevallen te behandelen, omdat ze gerelateerd zijn aan vele andere kwesties, zoals de veiligheid van de

kinderen, gemeenschapswaarden, de angst die het genereert bij de kinderen en de behoefte aan bescherming.

Wanneer benaderen jullie de kinderen voor toetreding tot het programma?

We nodigen de kinderen uit zich in te schrijven in ons programma, zodra ze zijn vrijgelaten uit de gevangenis. Wij bieden hen onze hulp aan om terug naar school te gaan, we helpen ze bij hun beroepskeuze, vergemakkelijken hun re-integratie in de gemeenschap en geven ze psychologische begeleiding.

Wat zijn enkele van de grootste uitdagingen die zich voordoen wanneer de kinderen zijn vrijgelaten?

De terugkeer naar school is één van de moeilijkste kwesties, omdat deze kinderen de neiging hebben om allerlei excuses te zoeken om niet terug naar school te moeten gaan. De meeste van hen komen uit arme gezinnen, waardoor ze zullen zeggen dat ze willen gaan werken om te helpen in het huishouden. Wij komen met tegenargumenten zodat ze de voordelen zien van de voltooiing van hun opleiding, alsook de moeilijkheden bij het vinden van een goede baan zonder de nodige kwalificaties. Als ze echter beslissen niet terug naar school te gaan, moeten we die beslissing respecteren en hen met een beroepsopleiding helpen.

Bijlage 2: Door de ogen van de IDF-soldaat

Breaking the Silence is een organisatie van *IDF*-veteranen *(Israel Defence Forces)* die in het leger dienden sinds de start van de tweede intifada. Het is hun doelstelling om het Israëlische publiek te informeren over de realiteit van het dagelijkse leven van een soldaat in de Bezette Palestijnse gebieden.

Op hun website formuleren zij dit als volgt :

“Dienstdoende soldaten in de Bezette Gebieden nemen deel aan en zijn getuigen van militaire acties die hen enorm veranderen. Misbruik tegenover de Palestijnen, plunderingen, vernieling van eigendommen zijn er sinds jaren schering en inslag, maar worden nog steeds voorgesteld als uitzonderlijk en zeldzaam. Onze getuigenissen geven een ander en grimmiger beeld van deze ontaarding van morele normen die het gevolg zijn van de bevelen en reglementen die worden toegepast in naam van Israëls veiligheid. Deze realiteit is gekend door elke soldaat en commandant, maar toch blijft de Israëlische samenleving de andere kant opkijken en datgene ontkennen wat in haar naam gebeurt. Soldaten die na hun diensttijd terugkeren naar huis ontdekken een grote kloof tussen hun leven in de Bezette Gebieden en de stilte hierover op het thuisfront. Om zich opnieuw aan te passen aan het burgerleven moeten soldaten ontkennen wat ze in de Bezette Gebieden gedaan en gezien hebben. Wij streven ernaar om de stem van deze soldaten te laten horen zodat de

Israëlische samenleving verplicht wordt die realiteit die ze zelf gecreëerd heeft, in de ogen te kijken."

Breaking the Silence gaf drie getuigenissen van soldaten betrokken bij de arrestaties van kinderen aan DCI-Palestine. Eén interview kan u hieronder terugvinden:

Functie : Soldaat
Plaats : Hebron, Bezette Westelijke Jordaanoever
Datum : 2010

Een Israëlische soldaat legt voor *Breaking the Silence* een getuigenis af over een arrestatie van een Palestijns kind in de streek rond Hebron in 2010.

Soldaat : "Op een dag waren ze op Gross Square met stenen aan het gooien. Wij reden er naartoe en plots verscheen er daar die jongen. De waarnemer riep ons op via de radio en zei: 'Stop, hij is vlakbij jullie.'"

Vraag : "Hoe oud was dat kind ?"

Soldaat : "Vijftien jaar. Hij heette Daoud. Hoe dan ook, wij arresteerden hem. We stopten ons voertuig, en renden hem achterna, hij was totaal in shock. We brachten hem naar de Joodse kant van Gross en hij begon te wenen, te schreeuwen, het zweet en de tranen braken hem uit. We konden niets met hem aanvangen, plots zit je daar met een schreeuwend kind, even voordien was hij stenen aan het gooien naar de militaire post op Gross Square en zou je hem wel tot moes hebben willen slaan. Je zou hem wel willen vermoorden maar hij huilt als een gek. We wisten niet wat te doen en we begonnen hem beurtelings te bewaken. Op een bepaald moment verloor één van ons zijn geduld, deed hem pijn en liep weg. Wanneer ik bij hem was, probeerde ik dat kind te kalmeren omdat hij geboeid en geblinddoekt was en zo hard aan het wenen alsof hij nog enkel bestond uit zweet en tranen. Ik begon hem door elkaar te schudden en de commandant nam hem mee en schudde hem ook door elkaar. 'Hou je mond ! Stop ermee !' Toen brachten we hem naar de Berg van de Patriarchen, en hij bleef maar huilen omdat de politie niet kwam om hem mee te nemen voor ondervraging. Dit ging zo maar door, het was zo vervelend, een totaal krankzinnige situatie. In heel die rotzooi, toen hij over de vloer aan het kruipen was, nam iemand zijn Motorola, weet je wat dat is ?

Vraag : "Het telefoontoestel ?"

Soldaat : "Ja. En pats! Hij sloeg hem ermee tegen zijn hoofd. Niet met kwade

bedoelingen, het was gewoon na twee uur van onverdraaglijk gehuil."

Vraag : "Dat was nog steeds op Gross Square ?"

Soldaat : "Neen, op de Berg van de Patriarchen."

Vraag : "Op het politiekantoor ?"

Soldaat : "Ja."

Vraag : "Ergens langs de kant of …?"

Soldaat : "Neen, op de plaats waar alle politiewagens staan. […] Buiten aan de ondervragingskamers. Op een zeker moment was ik bij hem en nam iemand een foto van mij en hem. Ik wou niet met hem gefotografeerd worden. Het was een krankzinnige situatie. Op dat moment weet je gewoon niet wat je moet doen. We waren verschrikkelijk in de war. En boos. Want je zag hem stenen gooien, je weet wat hij gedaan heeft, je weet dat het gevaarlijk is. Ik zeg het nog eens, je ondervindt al deze slechte dingen maar zij die het doen zijn ook maar gewoon mensen. Ik weet het niet […]"

Vraag : "Hoe lang bleef hij op Gross Square voor je hem naar de Berg van de Patriarchen bracht ?"

Soldaat : Ik herinner mij niet of het een uur of een kwartier was. Het was toch wel een hele tijd. Het ergste was dat hij een lange tijd op de Berg van de Patriarchen bleef. Het probleem is dat wanneer je in contact komt met die mensen, er elke keer iemand, één van die Arabieren iets verkeerd doet en als je hem naar het politiekantoor op de Berg van de Patriarchen brengt, verdwijnt hij. Hij wordt dan naar één of andere basis gebracht voor drie à vier dagen."

Vraag : "Heb je enig idee waar naartoe ?"

Soldaat : "Neen. Men vertelde ons dat het ergens in de Bezette Gebieden was."

Vraag : "Ofer-kamp ?"

Soldaat : "Misschien. Ik weet het niet. We zetten hen af aan het politiekantoor en denken niet meer aan hen. Na een tijdje komen ze terug. Ze gaan eigenlijk nergens naartoe."

Vraag : "Je zei dat de commandant op het Gross Square deze jongen door elkaar schudde."

Soldaat : "Dat is juist. We deden dat allemaal. Hij ontplofte."

Vraag : “Wat bedoel je? Waarom?

Soldaat : “Omdat het zulke wormen zijn. Ik herinner mij dat we vanaf een bepaald moment letterlijk een afkeer van hen hadden. Ik was ook zo een racist toen ik daar was. Ik was zo kwaad op hen voor hun smeerlapperij, hun miserie, de hele klotesituatie : ‘Je gooide met een steen. Waarom deed je dat? Waarom dreef je mij zo ver dat ik je naar hier moest brengen? Doe dat gewoon niet.’ Op een bepaald moment maakten we zijn handen los omdat hij zo weende en smeekte. Hij huilde en was helemaal nat van het zweet, de tranen en het snot. Je weet gewoon niet wat je er aan kan doen. We schudden hem door elkaar uit wanhoop. Het was niet met de bedoeling geweld te gebruiken. Ik denk dat we zelfs begonnen te lachen nu ik er aan denk, je verliest zo de pedalen in zulke situaties.”

Vraag : “Je zei dat niet enkel jij en een collega zo handelden, is het niet ? Ook de commandant was erbij betrokken ?”

Soldaat : “Zeker. Wat maakt het uit ? We schudden hem niet zo hard dat […]. Het was gewoon zoals ‘Stop ermee. Je maakt ons gek.’ We bleven maar naar hem schreeuwen ‘Stop ermee’ in het Arabisch, elk woord Arabisch dat we kenden. ‘Geweldig’ en ‘Hoe heet je?’ en zulke dingen.”

Bijlage 3: bezoek aan de militaire rechtbank van Ofer

Op donderdag 16 februari had ik de gelegenheid om enkele zittingen van de Israëlische militaire rechtbank Ofer mee te maken. Marijke Kruyt van de Nederlandse organisatie Talliq die zich inzet voor de rechten van Palestijnse kinderen in Israëlische gevangenschap vergezelde me. Eyad, een advocaat van de organisatie ‘Defense for Children International – Palestinian section’ had voor twee toelatingen kunnen zorgen. Hij moest zelf die dag twee Palestijnse jongens verdedigen.

In de auto op weg naar Ofer vertelde hij over de twee zaken. Beide jongens waren vijftien jaar en zaten al ongeveer tien dagen vast sinds hun arrestatie. De ene jongen werd beschuldigd van het gooien van stenen naar een militaire jeep. Eyad wilde de rechter vragen om hem tegen betaling van een borgsom vrij te laten. De andere jongen was naar een checkpoint gegaan en had daar een mes tevoorschijn gehaald. Hij had dit gedaan omdat hij er zeker van was dat hij hiervoor zou opgepakt worden en in de gevangenis terecht zou komen. De jongen had Eyad verteld dat hij graag opgesloten wilde worden, omdat hij thuis problemen had. Hieruit concludeerde hij dat de vijftienjarige met mentale problemen te

kampen had en daarom wilde hij aan de rechter vragen om hem door een psychiater te laten onderzoeken en indien nodig te laten behandelen.

De autorit die ons van Ramallah naar het Palestijnse dorp Beituniya bracht, waar de militaire rechtbank zich bevindt, leek ons met de overvloedige regen en mist al onheil te voorspellen. We waren ons ervan bewust dat dit bezoek geen aangename ervaring zou worden. Voor we aankwamen bij de toegangspoort oftewel het eerste checkpoint van het complex van Ofer moest de auto zich een weg zien te banen langs de restanten van opgebrande autobanden, geïmproviseerde roadblocks, stenen en afvalcontainers waarmee de weg bezaaid was. De vorige dag waren er immers rellen geweest bij de ingang van Ofer om te protesteren tegen de onrechtvaardigheid van de militaire rechtbank en met name tegen de administratieve detentie van Khader Adnan. Deze man was toen al zo'n zestig dagen bezig met zijn hongerstaking omdat hij protesteerde tegen het steeds weer opgepakt te worden zonder officiële aanklacht.

Ofer militaire rechtbank © Annie Tritt

Bij het eerste checkpoint stapten Marijke en ik uit de auto, omdat er bij het binnenkomen geen passagiers in de auto mogen zitten. Wij gingen naar binnen langs de zijingang, met zijn typische stalen draaideurtjes, scanners, camera's en afrasteringen, zoals je die ook ziet in het

checkpoint van Qalandiya (tussen Ramallah en Jeruzalem). De aanwezige soldaten of veiligheidsmensen vroegen ons de reden van ons bezoek. Marijke vertelde dat ze een studente rechten was en dat ze uit interesse wilde zien hoe het er in deze rechtbank aan toegaat. Ik volgde haar met dezelfde uitleg. Na een halve oogopslag mochten we verder. Ik vroeg me onmiddellijk af hoe lang de Palestijnse familieleden van de gevangenen werden ondervraagd voor ze Ofer binnenmochten… Na het eerste checkpoint kwamen we binnen in het complex en bevonden we ons op een groot ommuurd terrein dat toegang gaf tot zowel de gevangenis als de militaire rechtbank van Ofer.

We wachten er op de advocaat die ons met zijn auto nog zo'n tweehonderd meter verder bracht naar de parking van de rechtbank. Daar lieten we buiten onze paspoorten, geld en notitieboekjes alles achter in de auto omdat er niets is toegelaten binnenin de gebouwen. Eyad ging ons vooraf omdat hij als advocaat een andere veiligheidsprocedure volgt. Marijke en ik kwamen op een plaats terecht waar een tiental mannelijke en vrouwelijke familieleden van gevangenen onder een luifel die hen nauwelijks tegen de wind en de regen beschermde, zaten te wachten. We wisten niet hoe lang en om welke reden ze daar zaten. Wij werden door de veiligheidsagenten echter direct tot bij hen geroepen. Achter tralies en gepantserd glas vroegen ze ons weer wie we waren en wat de aanleiding was van ons bezoek. Door de manier waarop ze tegen ons praatten en naar ons keken, leek het alsof ze het zelfs plezierig vonden om eens geen Palestijnen voor hen te krijgen. We mochten slechts verdergaan als Marijke ook haar portemonnee in een locker had gestoken en we onze paspoorten aan hen hadden afgegeven. Met dat laatste waren we helemaal niet tevreden, omdat we niet wisten wat ze met onze paspoorten zouden doen.

Wachtende ouders aan de militaire rechtbank van Ofer © Sylvie Le Clezio

Toen we door deze personen waren 'goedgekeurd', moesten Marijke en ik één voor één de derde en laatste veiligheidscontrole ondergaan, terwijl de Palestijnen die al voor ons aanwezig waren nog steeds zaten te wachten. Binnengekomen in een klein bijgebouwtje moest ik weer door een scanner, maar slechts nadat ik mijn broeksriem, schoenen, horloge en juwelen had uitgedaan. Daarna werd ik gefouilleerd door een vrouwelijke agente en werd mijn notitieboekje ook nog eens nagekeken door een andere agent. Met een cynische 'have a nice day' lieten ze me door. Buitengekomen aan de andere kant van het gebouw en nu eindelijk helemaal binnenin het complex van de militaire rechtbanken wachtte ik op Marijke en kwam ik Eyad weer tegen. Samen kwamen we op een plek uit waar zeven barakken stonden. Stel je het voor als containers die je ook op bouwwerven vindt en waar de bouwvakkers in eten en vergaderen. In die zeven containers vinden de rechtszaken plaats.

Wij gingen binnen in container nummer vijf, waar de processen van de minder zware delicten plaatsvonden. De rechtbank had drie ingangen, één voor het publiek, één voor de advocaten en de beschuldigden en één ingang bevond zich achter de rechter. Eyad had ons er op voorhand al voor gewaarschuwd dat het er als een kippenmarkt aan toegaat en dat was inderdaad het geval. In een ruimte van naar schatting 35m² bevonden zich zo'n 22 mensen: vijf 'toeschouwers' waaronder Marijke en ik en de ouders en broer van twee gevangenen, twee veiligheidsagenten, vier advocaten, vier beklaagden, de openbare aanklager, een vertaler, de rechter en nog wat personen met een administratieve functie. Het was een heen en weer geloop en door elkaar gepraat, waardoor het voor Marijke en mezelf helemaal niet duidelijk was met welke rechtszaak men nu eigenlijk bezig was. Soms moest er één van de beklaagden rechtop gaan staan, maar leek het alsof er verder met zijn zaak helemaal niets meer werd gedaan. De advocaten spraken in het Arabisch met hun cliënten en voerden de verdediging in het Hebreeuws. De openbare aanklager hebben we nooit iets horen zeggen en de vertaler, die waarschijnlijk van Druzische afkomst was, vertaalde zeker niet alles wat de rechter in het Hebreeuws zei. Soms praatte hij wel met de beklaagden en leek het zelfs alsof hij er een onderonsje van wilde maken. Alles leek erop te wijzen dat deze processen slechts een schouwspel zijn naar de buitenwereld toe, een theater om vol te houden dat de processen en de rechtspraak eerlijk verlopen.

Marijke en ik bevonden ons ongeveer een uur in de rechtbank. Tijdens die korte periode zagen we de gezichten van een twaalftal jongens en mannen die er onder andere van beschuldigd werden stenen te gooien of te proberen Israël illegaal binnen te komen. De meeste beklaagden droegen het donkerbruine uniform van de Ofergevangenis. Wanneer ze twee aan twee binnenkwamen waren ze geboeid aan handen en voeten. De handboeien mochten uit van zodra ze in de beklaagdenbank zaten. Het merendeel van de verdachten die we zagen, waren jonger dan achttien jaar, maar zagen er ondanks hun situatie betrekkelijk goed uit. De jongens die het uniform van Ofer droegen, reageerden gelaten wanneer hen iets werd gezegd of gevraagd. Anderen, die nog geen uniform droegen en dus nog maar pas waren opgepakt, reageerden nog heftiger en emotioneler. Voor de meeste jongens was geen publiek komen opdagen. Degenen die wel het geluk hadden hun familie te zien,

mochten hen niet aanraken en konden af en toe een woord wisselen met hen, terwijl de rechtszaken van de andere beschuldigden bezig waren. De ouders vroegen hoe het met de jongen ging en gaven hem nieuws over het thuisfront.

Eén van de rechtszaken over twee jongens die Israël probeerden binnen te geraken, maar daar niet waren in geslaagd en werden opgepakt, kreeg een uitspraak. Zij moesten elk 5000 shekel betalen, wat neerkomt op zo'n 1000 euro en hadden drie dagen om in beroep te gaan. Eyad merkte daarbij op dat die drie dagen eigenlijk dienen om hen nog wat extra tijd te kunnen vasthouden. Wanneer de beklaagde niet aanwezig zou zijn op de volgende zitting, dan moesten zijn ouders 10.000 shekel betalen. Tijdens de zitting voor de jongen die een mes had tevoorschijn gehaald bij een checkpoint had Eyad ervoor kunnen zorgen dat hij vijf dagen later een medisch rapport zou kunnen krijgen en een verslag van het politieverhoor.

Al na een uur voelden Marijke en ik ons overbelast door de chaos en waren we ook helemaal verkleumd. Wij konden weer opstaan wanneer we wilden, teruggaan naar ons verwarmd appartement in Ramallah, spreken in alle vrijheid en onze frustraties uiten. Ik vroeg me af hoe de jongens zich voelden.

An Peeters

Bibliografie

- B'TSELEM, 2011, *No Minor Matter*, http://www.btselem.org/download/201107_no_minor_matter_eng.pdf

- DEFENCE FOR CHILDREN INTERNATIONAL – PALESTINE SECTION, 2012, *Bound, Blindfolded and Convicted, http://www.dci-palestine.org/sites/default/files/report_0.pdf*

Meer info:

- B'TSELEM, www.btselem.org

- DEFENCE FOR CHILDREN INTERNATIONAL – PALESTINE SECTION, www.dci-pal.org

- PALESTINA SOLIDARITEIT, www.palestinasolidariteit.be/acties/kindgevangenen

- TALLIQ, www.talliq.nl